

Asistenční pes jako forma sociální podpory

Petr Jelínek

Bakalářská práce
2014

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ BRNO

Univerzita Tomáše Bati
Institut mezioborových studií Brno
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: Petr JELÍNEK
Osobní číslo: H118108
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Sociální pedagogika

Téma práce: Asistenční pes jako forma sociální pomoci

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v materiálech IMS "Metodika psaní odborného textu a výzkum v sociálních vědách" (IMS 2009). Případně podle dalších materiálů, z nichž některé jsou obsaženy v literatuře připojené k tomuto studijnímu textu. Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou konzultovány s vedoucím bakalářské práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena:

- na vznik a vývoj výcviku asistenčních psů a podmínky pro jejich získávání
- na obeznámení se s výhodami a nevýhodami asistenčního psa pro handicapované
- na zjištění skutečného využití asistenčních psů v praktickém životě

Součástí práce bude realizovaný kvantitativní výzkum formou strukturovaného rozhovoru.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Galetová, Z. *Problematika asistenčních psů v ČR*. Praha: VÚPSV, 2008.

Frančerová-Abrahamová, E. *Co je vlastně asistenční pes? Japan chin a spol. v životě zdravotně postižených*. Praha: SPMP OV PRAHA 5, 2005.

Matoušek, O. *Slovník sociální práce*, Praha: Portál, 2003.

Matoušek, O. *Sociální práce v praxi, specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Praha: Portál, 2010.

Švingalová, *Uvedení do výzkumu a metodika tvorby bakalářské práce*. Liberec: Technická univerzita, 2006.

Další literatura bude obsažena v Projektu bakalářské práce a průběžně doplňována během práce na tomto textu.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Halka Prášilová, Ph.D.

Katedra pedagogiky a psychologie

Datum zadání bakalářské práce:

11. listopadu 2013

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. dubna 2014

V Brně dne 11. listopadu 2013

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.
vedoucí ústavu

doc. PaedDr. Slavomír Laca, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

PETR JELÍNEK

Jméno, příjmení studenta

V Brně dne 14.12.2013

Podpis

¹⁾ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

²⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

³⁾ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělků jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělků dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je zjistit informace o kvalitě výcviku asistenčních psů v České republice.

V teoretické části bakalářské práce vysvětluji základní pojmy dané problematiky, popisuji proces výběru vhodného psa, jeho výcvik dle potřeb klienta a uvádím přehled organizací zabývajících se zprostředkováváním asistenčních psů klientům.

V praktické části se prostřednictvím kvantitativního výzkumu snažím odpovědět na výzkumnou otázku, která zní: **Jsou majitelé asistenčních psů se svými psy spokojeni?** Formou dotazníkového šetření sbírám informace od klientů, kteří asistenční psy využívají a mapují problematické oblasti. V závěru práce uvádím fakta, která jsem při výzkumu získal a zamýšlím se nad jejich významem.

Klíčová slova: asistenční pes, výcvik asistenčního psa, sociální pomoc, handicapovaný klient

ABSTRACT

The objective of this Thesis was to provide information on the quality of assistance dog training in The Czech Republic.

Theoretical part of the thesis is focused on an explanation of the concept of the Assistance dog. Training program details of the dogs is described and process to find right assistance dog is discussed. The list of assistance dog providers is shown.

Quantitative research methods have been applied to answer the research question: **Are the owners of assistance dogs satisfied with their dogs?**

Clients supported by assistance dog were asked to complete the questionnaire to specify the problem domain. The results obtained during the research are provided at the end of the Thesis.

Keywords: Assistance dog, Assistance dog training, social help, handicapped client

Poděkování

Děkuji paní Mgr. Halce Prášilové Ph.D. za vedení mé bakalářské práce a za její ochotu a vstřícnost. Rád bych na tomto místě poděkoval také své manželce za její pomoc a shovívavost.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VÝVOJ ASISTENČNÍCH PSŮ VE SVĚTĚ A U NÁS	11
2 ASISTENČNÍ PES JAKO POJEM	13
2.1 VODÍCÍ PSI PRO OSOBY SE ZRAKOVÝM POSTIŽENÍM	13
2.2 ASISTENČNÍ PSI PRO OSOBY S TĚLESNÝM POSTIŽENÍM	13
2.3 BALANČNÍ PSI	14
2.4 SIGNÁLNÍ PSI PRO NESLÝŠÍCÍ OSOBY	14
2.5 SIGNÁLNÍ PSI PRO OSOBY SE ZÁCHVATOVÝM ONEMOCNĚNÍM	14
2.6 SIGNÁLNÍ PSI PRO ALERGIKY	14
2.7 VODÍCÍ PSI PRO PACIENTY SE ZTRÁTAMI PAMĚTI.....	14
2.8 ŠIKOVNÝ SPOLEČNÍK	15
2.9 PSI POSKYTUJÍCÍ EMOCIONÁLNÍ PODPORU.....	15
3 VÝBĚR, VÝCVIK A PŘEDÁNÍ ASISTENČNÍHO PSA	16
3.1 PLEMENA VYUŽÍVANÁ JAKO ASISTENČNÍ PSI	16
3.2 POŽADAVKY NA VÝCVIK ASISTENČNÍHO PSA	20
3.2.1 Specifický výcvik asistenčního psa pro osoby s tělesným postižením.....	21
3.2.2 Specifický výcvik asistenčního psa pro osoby se sluchovým postižením.....	21
4 SPOLEČNOSTI ZABÝVAJÍCÍ SE VÝCVIKEM ASISTENČNÍCH PSŮ	23
5 LIDÉ VYUŽÍVAJÍCÍ ASISTENČNÍ PSY	28
5.1 ZRAKOVÉ POSTIŽENÍ.....	28
5.2 SLUCHOVÉ POSTIŽENÍ	29
5.3 TĚLESNÉ POSTIŽENÍ	29
5.3.1 Poruchy dle místa poškození	30
5.3.2 Poruchy dle způsobu vzniku poškození	32
5.4 KOMBINOVANÉ VADY	33
II PRAKTICKÁ ČÁST	35
6 METODOLOGIE	36
6.1 CÍL VÝZKUMU.....	36
6.2 VOLBA METODY VÝZKUMU	36
6.3 METODA SBĚRU DAT.....	36
7 ANALÝZA A INTERPRETACE DAT	38
ZÁVĚR	50
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	51
SEZNAM GRAFŮ	54
SEZNAM PŘÍLOH	55

ÚVOD

Na celém světě již od pradávna pomáhali psi lovcům při lovu. V některých částech země byli psi využíváni k tahání nákladů nebo dopravních prostředků (saně). Psi se také využívali jako hlídači, strážci, stopaři a později jako společníci. Po nedlouhé době začali lidé oběhovat všemožné dovednosti psa a začali je cíleně cvičit pro další činnosti jako jsou psi pro slepce, canisterapeutičtí psi, psi vodící či asistenční.

Ve své bakalářské práci se zabývám problémem nedostatečné kvality výcviku asistečních psů a jejich agresivním chováním. V posledních letech přibývá asistenčních psů, kteří jsou pro klienty, kteří jejich pomoc potřebují spíše přítěží. Tato skutečnost je dána nejen poklesem kvality výcviku psů, ale rovněž špatným výběrem psů s povahovými vadami, kteří nejsou pro výcvik vůbec vhodní.

Toto téma jsem si vybral neboť mám celý život úzký vztah ke zvířatům a psům zvláště. Od roku 2002 jsem se věnoval se svojí fenkou zlatého retrívra canisterapii. Během této doby jsem navštěvoval se psem ústav pro tělesně a duševně postižené Kociánka a Masarykův onkologický ústav, dále jsem působil také jako cvičitel psů v psí škole K-9. Na těchto místech jsem se několikrát setkal s neadekvátním chováním asistenčních psů a rozhodl jsem se tomuto problému blíže věnovat.

V teoretické části méj bakalářské práce se zabývám vysvětlením základních pojmů dané problematiky. Zamýšlím se nad tím, proč právě pes se stal vhodným zvířetem k pomáhání lidem, jaká psí plemena jsou využívána u nás a ve světě. Dále se zabývám klienty využívajícími asistenční psy a procesem, který k získání asistenčního psa vede. V neposlední řadě také představením organizací, které realizují výcvik asistenčních psů v České republice.

Praktická část mé bakalářské práce je zaměřena na osobní zkušenost klientů s asistenčními psy.

Cílem mé bakalářské práce je zjistit, jsou-li asistenční psi skutečnou pomocí pro své majitele a jaká je míra jejich spokojenosti.

Vzhledem k povaze zkoumaného problému, jsem zvolil kvantitativní metodu výzkumu s nástrojem sběru dat dotazník. V závěru svojí práce interpretuji získaná data a vyvozují závěry.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝVOJ ASISTENČNÍCH PSŮ VE SVĚTĚ A U NÁS

Člověk si během své evoluce domestikoval mnoho živočišných či rostlinných druhů a podruhů. Některé druhy byly domestikovány již v dávné minulosti, některá teprve v nedávno, jako např. kožešinová zvířata. Obecně lze říci, že domestikovaný nebo-li zdomácnělý druh je takový, který je bez velkých rizik chován v zajetí po dobu třiceti let nebo po dobu třiceti generací. Mezi nejznámější a nejstarší domestikované živočišné druhy patří ovce, prasata, koně či právě psi viz. tabulka číslo 1.

DRUH	DOBA (př.n.l.)	MÍSTO
pes	až 14 000 let	Středomoří, Asie
ovce	8 000 let	Jihozápadní Asie
prase	8 000 let	Jihozápadní Asie
včela	7 000 let	Egypt, Asie
kůň	4 000 let	Ukrajina, Asie
kočka	4 000 let	Egypt
bourec morušový	3 000 let	Čína
kachna	1 000 let	Středomoří, Asie
králík	1 000 let	Středomoří
kapr	450 let	Čína, Evropa

Tabulka č. 1

Pes je nejstarší člověkem domestikovaným zvířetem. Člověk poskytoval psovi potravu a ochranu před silnějšími nepřáteli. Pes tak postupně začal být na člověku závislý a začlenil se do lidské společnosti.¹ V soužití se zvířaty člověk brzy zaznamenal možnosti léčebného využití psa. Mezi prvními léčebnými využitími psa byly antibiotika ve slinách, antidepresivní a antistresové působení.² Systematické využití psů pro zdraví člověka je

¹ NERADŽIČ, Z. Animoterapie, aneb Jak nás zvířata umí léčit, 2006

² LACINOVÁ, J. Historický vývoj zooterapie a její současný stav, 2007

zmíněno již v 8. století ve Francké říši, později využití záchranářských psů v klášteře svatého Bernarda ve Švýcarsku či lečení duševně nemocných v aglickém klášteře v New Yorku datované do 18. století.³ Na začátku 19. století vzniká v Německu centrum pro epileptiky využívající psů.⁴ Největší rozmach využití asistenčních psů přichází po první světové válce právě v Německu, kde se rozvíjí výcvik psů pro vojáky, kteří přišli v bojích o zrak.⁵ V 60. letech v USA jsou používání psi k asistenci vozíčkářům. V druhé polovině 20. století se vůbec objevují lidé, kteří se věnují na „plný úvazek“ výcviku asistenčních psů (převážně vodících) mezi které patří Američanka Dorothy Harrison Eustisová či americký psychiatr Boris Levinson.⁶ V roce 1989 založila Velká Británie Mezinárodní federaci vodících psů. Tato organizace určuje a uplatňuje uznávané standardy ve výcviku a předávání psů klientům.⁷ U nás se oficiálně započalo s výcvikem vodících psů ve výrobním podniku Meta Praha v roce 1978. Později byl založen klub držitelů vodících psů, který sdružoval nevidomé majitele vodících psů. Na našem území proběhly první pokusy o výcvik vodících psů na začátku 20. století. Další rozvoj přichází až po 2. světové válce. Mezi nejvýznamnější osoby, které jsou považovány za průkopníky psích pomocníků u nás patří Josef Podhorský, Miroslav Fišer, Josef Dvořák, Jan Skuhrovský či Josef Ambruster. Vzhledem k tehdejší politické situaci nebyla práce kynologů snadná. Díky nedostatku informací byli ve větší míře odkázáni na vlastní výcvikové zkušenosti a učení se z chyb. V květnu roku 1974 ve spolupráci Ústředního výboru svazu invalidů a Spolanou Neratovice vzniká první výcvikové centrum pro vodící psy. Další společností, která se věnovala výcviku psů pro invalidy byl podnik Meta Praha, která vyráběla kompenzační pomůcky. Až v roce 1985 vzniká Klub držitelů vodících psů. Teprve listopadová revoluce umožnila rozvoj výcviku psů převážně pro nevidomé, ale objevují se i společnosti cvičící ostatní druhy asistenčních psů. Díky nadšení několika lidí se úroveň psů stále zlepšovala a dnes již existuje více než desítka společností, věnujících se výcviku psů pro handicapované.⁸

³ NERADŽIČ, Z. Animoterapie, aneb Jak nás zvířata umí léčit, 2006

⁴ LACINOVÁ, J. Historický vývoj zooterapie a její současný stav, 2007

⁵ GALAJDOVÁ, L. Pes lékařem lidské duše aneb Canisterapie, 1999

⁶ Historie výcviku vodících psů. Svět psů 11/2007

⁷ LACINOVÁ, Z. Historický vývoj zooterapie a její současný stav, 2007

⁸ http://kdvp.brailnet.cz/histor_cr.php [17.2.2014]

2 ASISTENČNÍ PES JAKO POJEM

Definování pojmu asistenční pes není zcela jednoznačné. Různá pojetí se objevují jak mezi výcvikovými organizacemi u nás, tak i v mezinárodní terminologii. Asistenční pes je v rámci legislativy veden jako věc, nebo-li kompenzační pomůcka. Na rozdíl od pomůcek běžného typu má však v sobě lásku živého tvora a vyvolává pocit vzájemné pomoci a důvěry. Je důležité ve zvířeti vidět sociální bytost a ne jen terapeutický nástroj.⁹

Za asistenční psy označujeme psy, kteří asistují u osob se zdravotním postižením. Dle společnosti Pomocné tlapy o.p.s. můžeme rozdělit asistenční psy dle handicapu klienta do několika kategorií.

2.1 Vodící psi pro osoby se zrakovým postižením

Vodící psi pro osoby se zrakovým postižením, jinak také nazývaní asistenční vodící psi pomáhají lidem s různým zrakovým handicapem. Pes usnadňuje orientaci prostřednictvím vyhledávacích cviků a snižuje tak závislost nevidomého či slabozrakého člověka na jiné osobě. Pes dokáže nalézt přechod, odbočky vpravo i vlevo, schody, chodník, dveře, lavičku, bankomat, zastávku veřejné dopravy apod. Dokáže zajistit bezpečí upozorněním na možná nebezpečí jako terénní nerovnosti, překážky až do výše hlavy či samostatně vodit po naučených pravidelných trasách.¹⁰

2.2 Asistenční psi pro osoby s tělesným postižením

Jsou to psi používaní převážně pro osoby využívající invalidní vozík, ale nejsou to psi doprovázející vozíčkáře. Tělesně postižení s mnoha různými pohybovými problémy využívají psa v mnoha úkonech, kdy dokáží nahradit lidského asistenta. Mezi nejběžnější pomoci psích asistentů patří rozsvěcení světel, přinášení předmětů, svlékání klienta, otevírání pračky a vyndávání prádla, nošení zavazadel, otevírání a zavírání dveří či pomoc při nakupování. Jsou pro klienty s kombinovanými postižením nenahraditelní pomocníci.

⁹ ODENDAAL, J. Zvířata a naše mentální zdraví, 2007

¹⁰ <http://www.pestraspolecnost.cz/index.php/psi-pomocnici/vodici-psi> [25.3.2014]

2.3 Balanční psi

Balanční psi jsou určeni pro osoby s poruchou rovnováhy. Jsou to převážně klienti, kteří používají nejrůznější formu opory jako francouzské hole, chodítka atd. Balanční psi díky speciálnímu postroji pomáhají vybalancování chůze např. při nástupu do dopravního prostředku.

2.4 Signální psi pro neslyšící osoby

Vodící psi jsou v přeneseném slova smyslu pro nevidomé jejich očima, stejně tak jsou signální psi ušima pro sluchově postižené. Tito psi upozorňují svoje majitele na zvuky v jejich okolí. Signální pes dokáže signalizovat mnoho důležitých zvuků:

- signalizace osoby volající klienta jeho jménem
- zvonění telefonu či příchozí textové zprávy
- plačící dítě
- včas dokáže upozornit na tečící vodu
- vypnutí varné konvice či mikrovlnné trouby
- zvonek či budík a mnoho dalších

2.5 Signální psi pro osoby se záchvatovým onemocněním

Jsou určeni k tomu, aby předem vycítili přicházející záchvat klienta. Jedná se o psy, jež „hlídají“ klienty s onemocněními srdce (kardiaky), epilepsií či osoby léčící se s cukrovkou (diabetici). Dokáží upozornit okolí na osobu, která dostala záchvat či díky chemickým změnám v těle včas varovat vlastního klienta o tom, že se záchvat blíží.

2.6 Signální psi pro alergiky

Tito psi jsou vycvičeni k identifikaci pachů, jež způsobují klientovi záchvatové stavy.

2.7 Vodící psi pro pacienty se ztrátami paměti

Jedná se o psy někdy také označované jako doprovodní psi. Jsou vycvičeni tak, aby díky dobré orientaci v okolí bydliště byli schopni postiženého bezpečně dovést domů, když ztratí orientaci.

2.8 Šikovný společník

Vlastníkem tohoto asistenčního psa není sám postižený, ale osoba pečující o handicapovaného. Jsou umísťováni do rodin s velmi těžce postiženými osobami, které by samy nemohly psa ovládat. Pes pomáhá osobám starajícím se o postiženého např. při přenášení dítěte otevírat dveře a jsou často využíváni jako canisterapeutičtí psi.

2.9 Psi poskytující emocionální podporu

Tito psi mají za úkol pomáhat snižovat dezorientaci a navozovat pocit bezpečí osobám trpícím psychickými poruchami.¹¹

¹¹ Pomocné tlapky, o.p.s. Interní materiály

3 VÝBĚR, VÝCVIK A PŘEDÁNÍ ASISTENČNÍHO PSA

Ve věku 11-15 měsíců je pečlivě vybraný pes zařazen do výcviku. Rozsah výcviku se vždy řídí schopnostmi psa a potřebami postiženého. Klient musí se psem vytvořit tzv. tým. Při hledání vhodného týmu se přihlíží k rozsahu postižení klienta, jeho zvykům, zálibám či fyzické zdatnosti. Po šesti až osmiměsíčním výcviku ve speciálním středisku se asistenční psi ve věku přibližně jednoho a půl roku dostávají do domácnosti svého nového majitele.¹² Klient se musí na začátku naučit povelovou techniku, aby mohl ovládat svého psiho pomocníka, pozorovat jeho reakce a správně trestat či odměňovat psa. Velmi důležitá je také schopnost psovoda reagovat na změny. Secvičení a vzájemné poznání se trvá několik dní, při kterém se většinou vytvoří vztah a pouto na celý život.¹³

3.1 Plemena využívaná jako asistenční psi

V dnešní době existuje více než 400 plemen psů. Každé plemeno má svoje silné i slabé stránky a svoje uplatnění. Plemena, která jsou vhodná k práci asistenčního psa, jsou velice charakteristické svými vlastnostmi. Základem je jejich ochota pracovat, láska k člověku, lehká cvičitelnost a ovladatelnost. Vždy však jde především o jednice. Nejčastěji používaná plemena pro výcvik asistenčních psů jsou:

ZLATÝ RETRÍVR

Plemeno zlatého retrívra vzniklo ve Velké Británii v 19. století. Původně bylo toto plemeno chováno jako lovecký pes (název z anglického „to retrieve“ – „přinášet zpět“). Je to velice přizpůsobivý a všestranný pes a díky tomu byl předurčen k využití nejen jako lovecký, ale hlavně jako pes společenský a pracovní. V současné době se psi cvičí mimo jiné pro pátrání po drogách, lavinový pes, pes pro agility a ve velké míře jako pes asistenční. Zlatý retrívr má vyrovnaný temperament, vyniká chutí k poslušnosti, snahou vyhovět svému pánovi a díky své přátelské povaze je ideálním psem pro handicapované.

¹² <http://asistencnipsi.webnode.cz> [20.3.2014]

¹³ Výchova štěňat a dorostu 2. Svět psů 2/2008

V této oblasti se využívají především jeho vlastnosti jako: vrozená záliba v přinášení předmětů, snadná ovladatelnost či jemný stisk čelistí.¹⁴

LABRADORSKÝ RETRÍVR

Plemeno psů původem z Newfoundlandu, které dovezli v 18. století Angličtí lovci do Velké Británie a začali jej dále šlechtit. Toto plemeno je velmi přizpůsobivé. Bývá bezkonfliktní a projevuje svou náklonnost k cizím lidem. Labrador si rychle zvykne na svého majitele a rád se přizpůsobuje novým situacím. Jeho využití je stejně široké jako zlatého retrívra. Jeho výhodou je lehká péče o srst a to, že dobře snáší odloučení od svého majitele, nestává se závislým psem.¹⁵

FLAT COATED RETRÍVR

Někdy také nazýván hladkosrstý retrívr byl vyšlechtěn v 19. století ve Velké Británii, díky křížení setrů, kolií a novofundlandských psů. Plemeno prošlo velkou krizí v poválečném období a jen díky obrovskému úsilí se povedlo toto plemeno chovatelům zachránit. Je to velice milý a pozorný společník a zachoval si nejvýraznější vlastnost retrívrů a to vynikající schopnost aportéra. Má přátelskou povahu a bývá velice citlivý, a díky tomu na svého pána či rodinu závislý. Vzhledem ke své citlivé povaze velice rychle reaguje na výchovné chyby a tím je nebezpečí „zkažení“ psa při výchově. Potřebuje o něco více pohybu než ostatní plemena retrívrů.¹⁶

NĚMECKÝ OVČÁK

Plemeno bylo vyšlechtěno v Německu, jak už napovídá název. Německý ovčák je nejpoužívanějším a nejvšestrannějším pracovním psem na světě. Inteligentní, pracovitý a ostražitý pes, který je většinou tolerantní vůči dětem i ostatním zvířatům. Do roku 1989 byl německý ovčák u nás jediným plemenem, které se využívalo jako vodící pes. Německý ovčák potřebuje zcela důsledné vedení a pracovní využití, proto se nehodí pro každého, a proto ho nahradila jiná plemena, především retrívři. Ovšem stále patří mezi

¹⁴ <http://zlaty-retriever.blog.cz/rubrika/o-plemeni>

¹⁵ <http://www.pesprotebe.com/labradorsky-retrivr,55.html>

¹⁶ <http://www.flat-coated-retriever.cz/flat-coated-retriever/>

nejvyužívanější plemena pro nevidomé, tělesně postižené či hluchoněmé.¹⁷ Jedinci jsou lehce ovladatelní, i když potřebují pevnou ruku. Radostně a ochotně plní požadavky svého pána a bývá dobrým společníkem. V dnešní době se nejvíce využívá jako služební plemeno. Jeho využití pro handicapované je v největší míře v oblasti vodících psů pro nevidomé.

BELGICKÝ OVČÁK

Je to původně pastevecké plemeno, které vzniklo přibližně v 17. století v oblasti Belgie. Roku 1900 byl založen Klub Belgických ovčáků, a tak byly položeny základy čistokrevného chovu a plemeno se stalo belgickou národní rasou. Během 20. století se ustálily čtyři varianty tohoto plemene podle typu srsti:

- groenendael – černý s dlouhou srstí. Je to dohromady s malinos nejoblíbenější a nejrozšířenější varieta belgického ovčáka.
- malinos – krátkosrstý pes rezavě páleného zbarvení s černými špičkami chlupů a s černou maskou. Vyšlechtěn jako první plemeno belgického ovčáka.
- laekenois – hrubosrstý pes rezavě plavé barvy se stopami černého nádechu v obličejí a na ocase. Je to nejvzácnější varieta belgického ovčáka.
- tervueren – červenohnědý s dlouhou srstí

Pes je převážně využíván u policie, v armádě či jako lavinový pes. Často se také objevuje jako asistenční pes. Dokáže reagovat samostatně v nejrůznějších složitých situacích. Plemeno je velice učenlivé, lehce ovladatelné a vždy připraveno splnit úkol svého pána.¹⁸

BORDER KOLIE

Plemeno bylo vyšlechtěné na konci 19. století na hranicích Anglie a Skotska. Určeno bylo především k pasení ovcí. Je to inteligentní, velice aktivní a pozorné plemeno, které má velice přátelskou povahu a je téměř bezkonfliktní. Je to však velice živý pes, který potřebuje každodenní pohyb. Jedná se o psa, který má z práce přímo radost, ať už jde

¹⁷ <http://www.helppes.cz/psi-pomocnici/vhodna-plemena-pro-vycvik/>

¹⁸ <http://www.muji-pes.cz/plemena/belgicky-ovcak-17.html>

o vodění, poslušnost či aport. V aportování dokonce předčí i retrievry. Díky lehké konstituci dokáže pracovat ve městě i ve vysokých teplotách (na rozdíl třeba od labradorů) i několik hodin. Je to lehce ovladatelný a vycvičitelný pes. Jedinou nevýhodou v případě asistenčního psa je jeho velká fixovanost na majitele.¹⁹

PUDL

Pudl vznikl v 16. století z pasteveckých a vodních psů. Standard byl uznán na začátku 20. století v Německu. Stal se oblíbeným společenským psem. Je často velice fixovaný na svého pána, ovšem dobře se osvědčil při psích sportech a převážně jako vodící pes. Díky své originální struktuře srsti je vhodným psem pro alergiky, což patří vedle jeho optimistické povahy mezi jeho největší přednosti. Mezi asistenčními psy se využívají především dvě plemena pudla.²⁰

- královský pudl – tento druh pochází z Francie, kde se objevuje poprvé v 18. století. Je to vysoce inteligentní a učenlivý pes. Dokáže reagovat ostražitě, ale ne přehnaně. Ceněná je jejich mimořádná výdrž, kdy dokáže pracovat celé hodiny.
- trpasličí pudl – využití tohoto původně francouzského plemene je především jako společenský pes a často se využívá k nejrůznějším psím sportům. V rámci asistenčních psů je využíván především jako psí společník.

LABRADOODL

Australským kynologům se podařilo vyšlechtit křížením plemen pudla a labradora nové zatím neuznané plemeno, které dostalo název labradoodl. Je to dobrý společník dětem a velice snadno se cvičí a zvládá i nejnáročnější situace a úkoly. Velice vhodný pro využití jako pracovní pes s handicapovanými. Nevýhodou tohoto nového plemene je přecitlivělost a občasná agresivita vůči jiným zvířatům, díky svojí bázlivosti.²¹

¹⁹ <http://www.pesprotebe.com/border-kolie,50.html>

²⁰ <http://www.celysvet.cz/pudl.php>

²¹ <http://retriver.cz/zajimavosti/labradoodle/labradoodle.htm>

Mimo výše uvedená psí plemena se často využívají jako asistenční psi také boxeři, bílý švýcarský ovčák, krátkosrstá kolie či některý z kníračů. Vždy však záleží co klient od psa očekává a jaké jsou možnosti konkrétního zvířete.

3.2 Požadavky na výcvik asistenčního psa

Většina organizací zabývající se výcvikem asistenčních psů, má ve svých standardech poskytování sociálních služeb definované požadavky na chování asistenčního psa. Mezi nejdůležitější povahové vlastnosti při výběru psa patří:

- absence agresivity
- absence bázlivosti a lekavosti
- absence loveckého chování
- lehká ovladatelnost
- nevšímavost vůči ostatním psům a osobám
- dobré zvládnutí manipulace s ním (česání, koupání, ošetřování atd.)
- lhostejnost k sluchovým, čichovým či zrakovým vjemům
- musí dobře snášet veterinární vyšetření

Výše jmenované jsou zcela základní požadavky na chování psa. Požadavky na jeho schopnosti a výkon jsou mnohem rozsáhlejší. Samozřejmě musíme mít na paměti, že jiné požadavky jsou pro psa, kterého využívá člověk nevidomý, jiné pro psa sloužícímu tělesně postiženému či hluchoněmému. Mezi požadavky které musí splňovat každý pes pomáhající handicapované osobě patří:

- přivolání psa
- ovladatelnost psa na vodítku
- průchod skupinou lidí
- aportování
- dlouhodobé odložení
- krátkodobé odložení
- klidné chování v případě ponechání o samotě
- nástup a výstup psa v dopravním prostředku
- držení psa na vodítku cizí osobou

Vedle těchto základních dovedností, které by měl ostatně ovládat každý pes, je asistenční pes cvičen na celou řadu speciálních cviků a povelů, které pomáhají jeho pánovi zvládnout nesnadnou životní situaci.

3.2.1 Specifický výcvik asistenčního psa pro osoby s tělesným postižením

Vycvičený asistenční pes pro osoby mající omezený pohyb či osoby upoutané na invalidní vozík, ovládá v průměru 90 povelů. Mezi nejdůležitější schopnosti asistenčního psa patří pomoc postiženému, který spadl z invalidního vozíku. Pes je schopen být postiženému oporou, aby se dokázal sám vrátit do vozíku nebo dokáže přivolat pomoc. Vedle této prioritní dovednosti jsou asistenční psi cvičeni pomáhat lidem používající hole či chodítka.²² Mezi další požadavky na asistenčního psa patří:

- rozsvítit či zhasnout světlo pomocí upraveného a dostupného vypínače
- rozepnutí zipů u oblečení
- podávání na zem spadlých předmětů
- otevírání a zavírání dveří
- zapnout či vypnout různé spotřebiče
- dát zpět ruku na ovladač elektrického vozíku
- zvednout ruce či nohy
- přivolat výtah
- nosit batoh s předměty denní potřeby
- ukládání předmětů při nákupu nebo předání peněženky²³

3.2.2 Specifický výcvik asistenčního psa pro osoby se sluchovým postižením

Signální psi bývají nejčastěji cvičeni pro osoby se sluchových postižením. Mohou však být využiti i pro astmatiky, alergiky, kardiaky, diabetiky či lidi se ztrátami vědomí. Každý z jmenovaných asistenčních psů prochází jiným typem výcviku. Někteří psi jsou cvičeni, aby rozeznali chemické látky v ovzduší a na základě toho upozornili svého majitele o blížícím se záchvatu.²⁴ Díky rozdílnosti v zaměření výcviku se zkušební řád dělí na tři

²² SVRŠEK, J., Pomocné tlapky, o.p.s. interní zdroje

²³ http://www.pestraspolcnost.cz/ke_stazeni/zkusebni_rad.pdf [5.1.2014]

²⁴ GALETOVÁ, Z. Problematika asistenčních psů v ČR, 2008

části, kdy první dvě (chování a poslušnost) jsou stejné pro všechny typy výcviku tzn. pro vodící psy, signální, balanční atd. a třetí část se zaměřuje na speciální dovednosti nutné proto to, aby mohli pomáhat lidem s postižením sluchu. Mezi hlavní části toho výcviku patří označení:

- zvonění zvonku u dveří
- tekoucí vody
- požární či jiný alarm
- plačící dítě
- ukončení práce domácích spotřebičů
- osob volajících neslyšícího jménem
- jedoucího troubícího auta
- neobvyklých zvuků (příliš hlučné rádio či televize)²⁵

²⁵ http://www.pestraspolecnost.cz/ke_stazeni/zkusebni_rad.pdf [5.4.2014]

4 SPOLEČNOSTI ZABÝVAJÍCÍ SE VÝCVIKEM ASISTENČNÍCH PSŮ

V současné době je u nás celá řada organizací zabývajících se výcvikem a předáváním asistenčních psů. V převážné většině jsou odkázané na příspěvky, dárcovství a sponzorské dary. Na následujících řádcích, bych rád uvedl nejvýznamnější společnosti, které se dané problematice v rámci České republiky věnují.

Pomocné tlapky o.p.s.

Obecně prospěšná společnost Pomocné tlapky založená roku 2001 se zabývá chovem, předvýchovou a výcvikem asistenčních psů. Její sídlo je ve Starém Plzeňci. Organizace se zaměřuje především na tělesně postižené občany, jež jsou upoutaní na invalidní vozík, ale i pacienty se záchvatovými onemocněními a lidi trpící kombinovanými vadami. Důležitá je také její osvětová činnost v rámci soužití handicapovaných a zdravých lidí. Společnost se věnuje práci s dětmi především praktickými ukázkami ve školkách a školách. Také odborně vzdělává chovatele, cvičitele a v neposlední řadě také administrativní pracovníky. Pomocné tlapky se věnují také oboru canisterapie.²⁶ Název canisterapie se vžil jako označení způsobu terapie, který využívá pozitivního působení psa na zdraví člověka. Canisterapie se uplatňuje jako pomocná psychoterapeutická metoda. Využívá se ve složitých psychických, sociálních a citových situacích, kdy pes pomáhá lepší integraci do společnosti. V nemalé míře působí pes i na fyzické zdraví člověka (polohová terapie).²⁷

Liga vozíčkářů

Liga vozíčkářů je jednou z nejstarších organizací působící v oblasti pomoci handicapovaným osobám u nás. Společnost byla založena v roce 1991. Tato společnost si dala za cíl podporovat lidi se zdravotním postižením a pomoci jim v každodenním životě, v jejich práci a při řešení složitých životních situací. Snaží o začlenění zdravotně

²⁶ <http://www.pomocnetlapky.cz/cz/> [10.2.2014]

²⁷ GALAJDOVÁ, L. Pes lékařem lidské duše aneb Canisterapie, 1999

postížených do běžného života, jejich vzdělávání a rozvíjení dalších dovedností. Organizace se věnuje především výcviku asistenčních psů pro tělesně postižené klienty.²⁸

Pes pomůže o.s.

Toto občanské sdružení se od roku 2001 věnuje speciálnímu výcviku pro zdravotně postižené osoby. Společnost sídlí v Hliněném Újezdu u Horžďovic. Zabývá se především výcvikem psů pro osoby s postižením zraku či omezenou hybností, kam patří vozíčkáři s různým stupněm nehybnosti či lidi s poruchou rovnováhy. Společnost se zabývá pořízením vhodných psů nebo jejich vlastní chov, kontrola zdraví psa, posouzení kvalifikovaným cvičitelem a následný speciální výcvik a výchovu. Nedílnou součástí je i prověření zájemců o psa a jejich školení. Sdružení také zajišťuje výrobu zvláštních postrojů pro psy a výrobu dalších kompenzačních pomůcek nezbytných pro zlepšení kvality života handicapovaných.

Společnost se skládá z 8-10 dobrovolníků a cvičitelů, kteří jsou zaměstnáni jako osoby samostatně výdělečně činné, neboť vlastní zaměstnance společnost nemá žádné. Společnost přijímá kolem 10 žádostí ročně. Žádosti vychází z referencí stávajících klientů neboť společnost žádnou reklamní činnost neprovozuje. Každá žádost se vyřizuje individuálně s ohledem na využití psa a jeho prospěšnost.

Mezi nejčastěji cvičené psy patří labradorští a zlatí retrívři. Cena za výcvik se pohybuje kolem 100 000 – 200 000 Kč. Výcvik je zahájen kolem 12. měsíce věku psa. Předvýchova probíhá v domácnosti cvičitele a i po dobu výcviku žije pes v domě cvičitele. Cílem je naučit psa hygienickým návykům a ze štěněte vychovat nestresového psa. Než se začne s výcvikem, proběhnou u psa psychické a fyzické testy, stejně jako zdravotní prohlídka. Po zhruba 6 měsících bývá pes předáván do péče klienta, před čím proběhne závěrečná zkouška. Po předání je dvojice nadále monitorována a je poskytován další poradenský servis.²⁹

²⁸ <http://www.ligavozic.cz/o-nas> [10.2.2014]

²⁹ http://www.pes-pomuze.com/zakladni_udaje.html [10.2.2014]

Pes pro tebe o.s.

Je občanským sdružením, které sídlí v Praze a zabývá výcvikem psů pomáhajícím zdravotně postiženým. Vedle psů pro nevidomé, se začalo i s výcvikem asistenčních psů pro osoby s tělesným postižením. Společnost je členem ADEu (Assistance Dogs Europe), která kontroluje úroveň a spolupráci mezi společnostmi zabývajícími se cvičením psů pro handicapované. Organizace nemá žádné vlastní zaměstnance, všichni její pracovníci jsou externisté. Počet předaných psů se pohybuje kolem počtu tří ročně. Žádost může podat kdokoliv s tělesným postižením, které musí být doloženo lékařskou zprávou. Společnost spolupracuje výhradně s externími pracovníky.

V této společnosti jsou cvičeni nejvíce kolie (border, krátkosrstá) a labradorský retrívr. Cena výcviku se pohybuje od 180 000 Kč do 194 000 Kč. Psi se od chovatelů nakupují ve dvou měsících, převážně od již prověřených a osvědčených chovných stanic. Nejdůležitější je výběr vyrovnaného psa s přátelským vztahem k lidem a např. aportování. Výcvik začíná mezi 12-16 měsícem, dle dospívání psa. Organizace nejčastěji pracuje výcviku způsobem pozitivní motivace.³⁰

HELPPES - Centrum výcviku psů pro postižené o.p.s.

Občanské sdružení Helppes je profesionální nezisková organizace, pomáhající osobám s nejrůznějšími druhy handicapů na jejich cestě k integraci, soběstačnosti a samostatnosti prostřednictvím speciálně vycvičených psů. Helppes poskytuje zcela komplexní soubor souvisejících služeb – od zaškolení žadatele o speciálně vycvičeného psa, přes jeho výuku a proškolení, předání psa a secvícení se psem, až po následný servis po celou dobu aktivní služby psa. Tato organizace poskytuje služby pomocí profesionálního týmu nejen odborníků na výcvik psů, ale i pracovníků v sociálních službách s odborným vzděláním pro práci s osobami se zdravotním postižením. Služby jsou poskytovány na základě smlouvy o poskytování sociální služby dle Zákona o sociálních službách a Standardů poskytování sociálních služeb, které odpovídají jak standardům českým, tak standardům mezinárodním, a kladou ty nejvyšší nároky na všechny pracovníky, spolupracovníky i dobrovolníky.

³⁰ <http://www.pesprotebe.com/o-nas,1.html>

Organizace Helpes se zabývá rovněž osvětovou činností, která přispívá ke zlepšení integrace lidí s nejrůznějšími typy postižení a přibližuje práci a význam psích pomocníků. Pořádá ukázky výcviku a dovedností čtyřnohých pomocníků, přednášky a besedy. Další aktivitou je pořádání rekondičně integračních pobytů pod vedením zkušených pracovníků a spolupracovníků organizace – pracovníků v sociálních službách, zdravotnických pracovníků, psychologa, trenérů psů atd. Cílem pobytů je zlepšení možností sebeobsluhy, zvýšení sebevědomí, sebepoznání – týdenní soužití lidí s nejrůznějšími typy handicapu přináší možnost výměny zkušeností mezi samotnými klienty i jejich rodinnými příslušníky navzájem.³¹

ELVA HELP o.s.

Elva Help je občanské sdružení zabývající se přípravou asistenčních psů dle individuálních potřeb klientů se zdravotním znevýhodněním. Činnost tohoto sdružení spočívá nejen ve výchově, vedení a výcviku psů, ale rovněž v komunikaci a interakci s klienty, jejich rodinou a blízkými, s úřady a profesními kolegy. Samozřejmostí je široká poradenská činnost. Společnost vznikla 21.3.2002, původně sídlila v Lysé nad Labem a zaměřovala se jen na přípravu psů pro nevidomé. V roce 2004 začala i s přípravou dalších druhů asistenčních psů. V roce 2006 začalo sdružení sídlit v Liberci. V současné době je organizace registrována Ministerstvem práce a sociálních věcí, jako poskytovatel sociálních služeb a je také členem Asociace pro osobní asistenci (APOA) a Assistance Dogs Europe (ADEu). Hlavním posláním je snaha pomoci postiženým lidem ve všech věkových kategoriích. Snaží se integrovat handicapované do společnosti zejména pomocí kompletních služeb v oblasti sociálních služeb a canisasistence.³² Canisasistence je způsob využití kontaktu se psem, kdy se vodí speciálně vycvičení psi mezi postižené děti, do nemocnic i do škol.³³

³¹ <http://www.helppes.cz/> [9.2.2014]

³² <http://www.elvahelp.estranky.cz/> [9.2.2014]

³³ GALAJDOVÁ, L. Pes lékařem lidské duše aneb Canisterapie, 1999

Hlavním cílem organizace je rozvíjet samostatnost osob a rozvíjet jejich dovednosti a schopnosti. Snaží se o aktivizaci, rehabilitaci a jejich integraci do společnosti. Šetřením společnost vylučuje ze žadatelů ty, kteří nemají skutečnou potřebu psa vlastnit či jsou jiné faktory, které mohou ohrožovat klienta či samotného psa (alergie, rizikový způsob života atd.).

ELVA HELP cvičí převážně labradorské retrievry. Vedle nich se objevují také plemena velký pudl, labradoodle či barevný boloňský psík. Náklady na výcvik jsou v rozmezí 30 000 - 180 000 Kč. V době kolem deseti měsíců jsou mladí psi odkupováni od rodin, kde byli v tzv. předpřípravě a začne se s výcvikem přesně podle zakázky klienta. Závěrečný test sleduje komise skládající se z kynologů a odborníků na konkrétní postižení klienta. Ročně předá společnost asi 4 vycvičené psy klientům.

Organizace zůstává s klientem v kontaktu po celý život psa a vyžaduje zpětnou vazbu klienta (informace o zdravotním stavu klienta i psa, hodnocení psychosociální situace atd.).³⁴

³⁴ <http://www.elvahelp.estranky.cz/> [10.2.2014]

5 LIDÉ VYUŽÍVAJÍCÍ ASISTENČNÍ PSY

Každý člověk je individualita, pro kterou je charakteristická určitá škála schopností, možností a potřeb. Cílená podpora zdravotně postižených lidí přijde v dlouhodobém efektu společnost lépe, než jejich izolace a nevyužívání jejich pracovního a intelektového potenciálu.³⁵ V roce 2007 bylo Českým statistickým úřadem provedeno výběrové šetření zdravotně postižených v porovnání s celkovou populací České republiky. Z tohoto šetření vyplývá, že v České republice tvoří postižení necelých 10% z celé populace.³⁶

Mezi nejčastější typy zdravotního postižení patří choroby vnitřních orgánů, následované onemocněním pohybového aparátu. Oba uvedené typy handicapu se vyskytují u nadpoloviční většiny osob se zdravotním postižením. Ovšem kompenzační pomůcky potřebují především lidé se zrakovým, sluchovým, tělesným či kombinovným postižením.³⁷

5.1 Zrakové postižení

V roce 2007 žilo v České republice necelých 90 tisíc osob se zrakovým postižením. Zrakové vady jsou nedostatky zrakové percepce. Můžeme sem zařadit onemocnění oka s následným oslabením zrakového vnímání, stavy po úrazech, vrozené nebo získané anatomicko fyziologické poruchy.³⁸ „Za zrakově postiženého jedince chápeme osobu, která trpí oční vadou či chorobou, kdy po optimální korekci má stále zrakové vnímání narušeno natolik, že mu činí problémy v běžném životě.“³⁹ Osoby se zrakovým postižením II. a III. stupně (ZTP a ZTP/P) jsou dle vyhlášky 182/1991 Sb.: „*Osoby starší jednoho roku s těžkým zdravotním postižením oboustranné silné slabozrakosti, kterou se rozumí zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí na lepším oku, kdy maximum je menší než 6/60 a minimum rovné nebo lepší než 3/60, nebo oboustranné koncentrické omezení zorného pole v rozsahu 30 až 10 stupňů, i když centrální ostrost není postižena dále pak*

³⁵ NOVOSAD, L. Základy speciálního poradenství, 2000

³⁶ GALETOVÁ, Z. *Problematika asistenčních psů v ČR*, 2008

³⁷ <http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/p/3309-08> [9.3.2014]

³⁸ KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. *Oftalmopedie*, 2000

³⁹ LUDÍKOVÁ, L.: *Tyflopedie předškolního věku*, 2004

*oboustranná těžká ztráta zraku, kterou se rozumí zraková ostrost s korekcí, kdy maximum je menší než 3/60, minimum lepší než 1/60. Osoby s neúplnou (praktická) nevidomostí obou očí, kterou se rozumí zraková ostrost s nejlepší možnou korekcí 1/60, 1/50 až světlocit nebo omezení zorného pole do 5 stupňů kolem centrální fixace, i když centrální ostrost není postižena, nebo úplná nevidomost obou očí, kterou se rozumí ztráta zraku zahrnující stavy od naprosté ztráty světlocitu až po zachování světlocitu s chybnou světelnou projekcí.*⁴⁰

5.2 Sluchové postižení

*„Za sluchové postižení považujeme sociální důsledek takové ztráty sluchu, který již není možné kompenzovat technickými pomůckami a která již negativně ovlivňuje kvalitu života člověka.“*⁴¹

Za hlavní kritéria ovlivnění kvality života hluchoněmých bývají označovány:

- stupeň sluchové poruchy nebo vady
- věk, ve kterém došlo k poruše
- je-li tento handicap kombinován s další poruchou
- vliv sociálního prostředí, ve kterém postižený žije

Na rozdíl od nevidomých či lidí na invalidním vozíčku, není tento handicap na první pohled viditelný. Problém neslyšících je obecně málo známější než problém s lidmi nevidomými, proto si většina lidí neuvědomí, že člověk nereaguje právě proto, že je hluchoněmý. Zvláštní skupinou handicapovaných jsou lidé s kombinovanou vadou sluchu a zraku (hluchoslepota). Mezi tuto skupinu patří lidé s kombinací těžké nedoslýchavosti a oboustranné silné slabozrakosti.

5.3 Tělesné postižení

*„Tělesná postižení jsou přetrvávající nebo trvalé nápadnosti, snížené pohybové schopnosti s dlouhodobým nebo podstatným působením na kognitivní, emocionální a sociální výkony.“*⁴² Jednou ze základních funkcí lidského těla je pohyb. Pohyb člověk využívá

⁴⁰ VYHLÁŠKA 182/1991 SB PŘÍLOHA Č. 2 2- JK 3-G

⁴¹ LANGER, J. Surdopedie, 2005 str. 46

k přepravě z místa na místo, k získání potravy a mnoha dalším účelům. Během pohybu dochází ke složité činnosti motorického systému. Využívá se mnoho orgánů centrální nervové soustavy a svalových jednotek. Pohyb je řízen tokem informací z centra na periferii a následnou zpětnou reakcí.⁴³

Poruchy hybnosti můžeme rozdělit podle mnoha hledisek. Nejčastěji se ovšem v odborných kruzích užívá dělení dle místa nebo doby vzniku postižení.

5.3.1 Poruchy dle místa poškození

Primární poruchy hybnosti vznikají poškozením pohybového ústrojí. Dolní končetiny jsou potřebné pro pohyb v prostoru a s tím spojená možnost nezávislosti. Pro sebeobsluhu a komunikaci jsou nezbytné horní končetiny.⁴⁴ Dle místa kde se postižení těla nachází rozlišujeme obrny, deformace, malformace a amputace.

Obrny centrální a periferní

Podle rozsahu a stupně postižení lze rozlišovat parézy a plegie. Zatímco u paréz jde o ochrnutí částečné, plegií rozumíme ochrnutí totální. Obě tyto skupiny můžeme poté dále dělit dle konkrétního místa poškození:

- mono - postižena jedna končetina
- hemi - postiženy jsou dvě končetiny na jedné straně těla, jde o vertikální ochrnutí poloviny těla
- di - postižení stejné jako u hemiplegie, ale buď v dolní nebo horní části těla
- tri – jedná se o hemiplegii s dodatečným postižením další končetiny
- kvadru – postižení všech končetin těla

či podle postižení svalového tonusu:

- hypertonie (zvýšený svalový tonus)
- hypotonie (snížený svalový tonus)
- atetóza (střídavý tonus)

⁴² RENOTIEROVÁ, M. a kol. Speciální pedagogika. 2004, str. 313

⁴³ AMBLER, Z. Neurologie pro studenty lékařské fakulty, 2004

⁴⁴ VÁGNEROVÁ, M. Psychopatologie pro pomáhající profese, 2004

Mezi nejzávažnější senzomotorická postižení patří také dětská mozková obrna (DMO) a lehká mozková dysfunkce (LMD), které postihují zrající mozek nejčastěji do 4 let věku dítěte. Narušeno bývá držení těla, pohyb i řečová centra. Dochází ke snížení rozumové schopnosti, opožděný psychomotorický vývoj, neklid a epileptické záchvaty.⁴⁵

Deformace

„Deformace zahrnují velkou skupinu vrozených nebo získaných vad, které se vyznačují nesprávným tvarem některé části těla.“⁴⁶ Za nejčastější příčiny vzniku deformace je považována dědičnost, výživa, nerovnoměrný růst či obezita.

Díky vadnému držení těla dochází:

- k zvětšení krční páteře (lordóza)
- kulatá záda (kyfóza)
- plochá záda
- boční vychýlení páteře (skolióza)
- plochá noha
- vnitřní či vnější bočivost kolen⁴⁷

„Správné držení těla je zásadní pro správný vývoj jedince. Při vadném držení těla dochází k posunům těžiště jednotlivých částí těla a k vyrovnaní v náhradních plochách. Dochází k nerovnoměrnému zatížení nosného systému, především páteře, a posunům v jejích kloubních spojeních. Je narušen nervní rozvod do celého těla, objevují se bolesti hlavy, paží, bolesti vystřelující do dolních končetin. Tyto potíže se objevují už u mladých lidí“⁴⁸

Malformace

Malformace je patologické vyvinutí různých částí těla. Nejčastěji jde o postižení končetin. V případě chybějící části končetiny jde porouchu zvanou amélie, pokud navazuje přímo

⁴⁵ VÍTKOVÁ, M. Paradigma somatopedie, 1998

⁴⁶ VÍTKOVÁ, M. Paradigma somatopedie, 1998, str. 32

⁴⁷ RENOTIEORVÁ, M. Somatopedické minimum, 2002

⁴⁸ VÍTKOVÁ, M. Paradigma somatopedie, 1998, str. 33

na trup, je označována jako fokomélie. V současné době se malformace daří úspěšně odhalovat díky screenigu ultrazvukem.⁴⁹

Amputace

Amputace je chirurgické odstranění části, nebo celé končetiny od trupu. Za nejčastější příčiny mohou být úrazy, cévní onemocnění, ischemická choroba, zhoubné nádory, infekční onemocnění či poruchy výživy (diabetes mellitus).⁵⁰

Amputace je obvykle odkládána jako poslední řešení a provádí se pouze v nevyhnutelných případech.

5.3.2 Poruchy dle způsobu vzniku poškození

Postižení mohou být získané nebo vrozené. Získané postižení nejčastěji vznikají při autonehodě, sebevražedných pokusech, sportu či často při skocích do vody.

Vrozená postižení se dělí na tři základní oblasti. Prenatální období začíná oplozením vajíčka a končí porodem.⁵¹ Příčinou změn v tomto období mohou být genetické mutace či různé vnější vlivy. Tyto vnější faktory můžeme označit jako teratogeny.⁵² Jsou to exogenní faktory (fyzikální, chemické, biologické) které mohou narušit vývoj orgánu či jeho funkce. Nejčastěji jsou to infekční onemocnění matky, nedostatečná výživa, požívání alkoholu, drog a léků, nedostatečné okysličení či RH nekompatibilita.⁵³

Perinatální období, je doba okolo porodu a samotný porod. Zde se můžeme setkat s postiženými, které vznikají při protahovaném porodu, abnormálních polohách dítěte, užití příliš mnoha analgetik či může dojít k mechanickému poškození při samotném porodu.

V postnatálním období může zdravý vývoj jedince ovlivnit například infekci centrální

⁴⁹ VÍTKOVÁ, M. Paradigma somatopedie, 1998

⁵⁰ <http://amputacedk.webnode.cz/>

⁵¹ MACHOVÁ, J. Biologie člověka pro učitele, 2002

⁵² <http://genetika.wz.cz/vady.htm>

⁵³ PIPEKOVÁ, J. a kol. Kapitoly ze speciální pedagogiky, 1998

nervové soustavy dítěte, novorozeneckou žloutenku, úrazy hlavy či nedonošenost.⁵⁴

5.4 Kombinované vady

Kombinované postižení je způsobeno výrazným poškozením centrální nervové soustavy, z důvodu metabolické poruchy aj. Významným faktorem, který ovlivňuje rozvoj těžce postiženého dítěte, je rozsah, stupeň a kombinace postižení. Primární postižení působí na rozvoj všech funkcí, které se mohou rozvíjet opožděně nebo se nerozvinou vůbec. Můžeme tedy předpokládat vznik sekundárních potíží, které se projevují jako důsledek základního postižení a působením dalších psychosociálních faktorů. S rozvojem motoriky pak souvisí vývoj poznávacích procesů a celková socializace dítěte.⁵⁵ Nejčastěji jsou kombinované vady označovány jako vícenásobné postižení. „*O kombinované vady jde, když jedinec je postižen současně dvěma nebo více vadami.*“⁵⁶

„Vícenásobné postižení je multifaktoriální, multikauzální a multisymptomatologicky podmíněný fenomén, který se manifestuje signifikantními nedostatky v kognitivní, motorické, komunikační nebo psychosociální oblasti u jeho nositele.“ (Vašek, 1999, str.10)

V současném školním systému je použito dělení do tří skupin.

- kombinace kdy dominantní postižení je mentální retardace a následně se přidružují tělesná a smyslová postižení, vady řeči a další psychická onemocnění
- kombinace s dominantním tělesným postižením, ke kterému se přidává hluchoslepota, smyslové vady či vady řeči
- autistické rysy společně s dalšími postiženími⁵⁷

V současném školním systému je použito dělení do tří skupin:

- kombinace kdy dominantní postižení je mentální retardace a následně se přidružují tělesná a smyslová postižení, vady řeči a další psychická onemocnění.⁵⁸ Mentální postižení je nejčastější v rámci kombinovaných vad, jelikož je navázáno

⁵⁴ KRAUS, J. Dětská mozková obrna, 2005

⁵⁵ OPATŘILOVÁ, D. Metody práce u jedinců s těžkým postižením a více vadami, 2005

⁵⁶ SOVÁK, M. a kol. Defektologický slovník, 1978 str. 174

⁵⁷ JAKOBOVÁ, A. Komplexní péče o děti s tělesným postižením, 2011 str. 13

⁵⁸ JAKOBOVÁ, A. Komplexní péče o děti s tělesným postižením, 2011

na postižení mozku a centrálního nervového systému – dětská mozková obrna a mentální retardace. **DMO** – dětská mozková obrna je „porucha řízení hybnosti a vývoje řízení hybnosti a jiných centrálních funkcí z postižení mozku v nejranějším dětství. Nejčastější příčiny DMO jsou buď prenatální – před narozením (infekce v raném těhotenství, oběhové poruchy) nebo perinatální – v době kolem narození (abnormální porody, asfyxie).⁵⁹ **MR** Osoba s mentální retardací má sníženou schopnost učení, vyjadřování či pohybem. Dochází k trvalému snížení rozumových schopností, které vzniklo v důsledku organického poškození mozku. Mentální postižení tvoří jednu z nejpočetnějších skupin.⁶⁰

- kombinace s dominantním tělesným postižením, ke kterému se přidává hluchoslepota či, smyslové vady či vady řeči
- autistické rysy společně s dalšími postiženími nebo-li poruchy autistického spektra.⁶¹ „Autismus je jednou z nejzávažnějších poruch dětského mentálního vývoje. Jedná se o vrozenou poruchu mozkových funkcí. Porucha vzniká na neurobiologickém podkladě. Důsledkem poruchy je, že dítě dobře nerozumí tomu co vidí, slyší a prožívá. Duševní vývoj dítěte je kvůli tomuto handicapu narušen hlavně v oblasti komunikace, sociální interakce a představitivosti. Autismus doprovází specifické formy chování.“⁶²

⁵⁹ EDELSBERGER, L., KÁBELE, F., et al., Defektologický slovník, 1978

⁶⁰ ŠVARCOVÁ, I. Mentální retardace, 2000

⁶¹ JAKOBOVÁ, A. Komplexní péče o děti s tělesným postižením, 2011 str. 13

⁶² <http://www.autismus.cz/> [14.3.2014]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 METODOLOGIE

6.1 Cíl výzkumu

V teoretické části bakalářské práce jsem shromáždil informace vztahující se k problematice výcviku asistenčních psů. Vymezil jsem pojem asistenční pes, uvedl jeho uplatnění v životě handicapovaných klientů, kterým slouží, popsal proces výběru vhodných psů a jejich výcvik. V praktické části práce se pokusím odpovědět na vlastní výzkumnou otázku, která zní:

Jsou majitelé asistenčních psů se svými psy skutečně spokojeni?

6.2 Volba metody výzkumu

V sociálních vědách se uplatňují dvě základní formy výzkumu: kvantitativní a kvalitativní. Vzhledem k povaze problému, který budu zkoumat a zodpovězení mé výzkumné otázky, jsem se rozhodl zvolit metodu kvantitativní.⁶³ V kvantitativních výzkumech se využívá vysokého počtu respondentů a nižšího počtu zjištěných informací (z časových, organizačních ani jiných důvodů totiž není možné provést hloubkové (tj. kvalitativní) šetření u co největšího možného vzorku populace). Cílem výzkumu je přijmout či zamítnout předem stanovené hypotézy. Charakteristická je vysoká reliabilita a nízká validita. Výsledky výzkumu by měly být snadno zobecnitelné na zkoumanou populaci. Typickým kvantitativním postupem je dotazníkové šetření. Jako nestranný výzkumník se snažím zjistit míru spokojenosti majitelů s asistenčními psy právě dotazníkovou metodou.

6.3 Metoda sběru dat

„Výběr metody pro sběr dat se zakládá na požadovaném typu informace i na tom, od koho ji budeme získávat a za jakých okolností se tak bude dít. Volba metody se má řídit výzkumným problémem.“⁶⁴ Rozlišujeme tři základní nástroje sběru dat: analýza

⁶³ HEDNL. J. Kvalitativní výzkum, 2005

⁶⁴ HEDNL. J. Kvalitativní výzkum, 2005, str. 161

dokumentů, pozorování a dotazování.⁶⁵ Aby byla moje sebraná a následně interpretovaná data reliabilní, bylo nutné oslovit větší množství respondentů. Z toho důvodu byla forma dotazníku nejvhodnější metodou. Pro výběr vzorku respondentů jsem použil prostý náhodný výběr. „*Náhodný (pravděpodobnostní) výběr je takový výběr, ve kterém každý element populace má stejnou pravděpodobnost, že bude vybrán do vzorku*“⁶⁶. Dotazníkové šetření jsem provedl v období únor – březen 2014. Prostřednictvím e-mailu jsem rozeslal dotazníky do následujících organizací, zaměřených na výchovu a výcvik asistenčních psů v České republice:

- HELPPES o.p.s.
- Pes pro tebe o.p.
- Pes pomůže o.s.
- ELVA HELP o.s.
- Pomocné tlapky o.p.s.
- Liga vozíčkářů
- Klub držitelů vodících psů

Vzhledem k choulostivosti tématu jsem oslovené organizace požádal, aby dotazníky předaly svým klientům, a ti je v případě ochoty spolupracovat odeslali zpět přímo na moji e-mailovou adresu. Vzhledem k citlivosti problému jsem se tímto způsobem snažil o co nejmenší narušení vztahů mezi organizacemi a klienty využívajícími jejich služby. Při provádění výzkumu je třeba respektovat určité etické zásady, mezi něž samozřejmě patří i poskytnutí informací o průběhu a okolnostech výzkumu. Ideálně není identita účastníků výzkumníkovi známa. Pokud není možné anonymitu zajistit, identita respondentů nesmí být odhalena nikomu dalšímu.⁶⁷ Dotazník bohužel disponuje i několika nevýhodami, mezi něž patří zejména skutečnost, že klade vysoké nároky na ochotu dotazovaného spolupracovat. Respondenti snadno některé otázky přeskakují nebo na ně neodpovídají vůbec.⁶⁸ Z přijatých dotazníků jsem vyselekoval pouze čtyřicet pět, které byly úplné a pro analýzu a interpretaci dat vyhovující.

⁶⁵ DISMAN, M. Jak se vyrábí sociologická znalost, 2006

⁶⁶ DISMAN, M. Jak se vyrábí sociologická znalost, 2006, str. 97

⁶⁷ HENDL, J. Kvalitativní výzkum, 2005

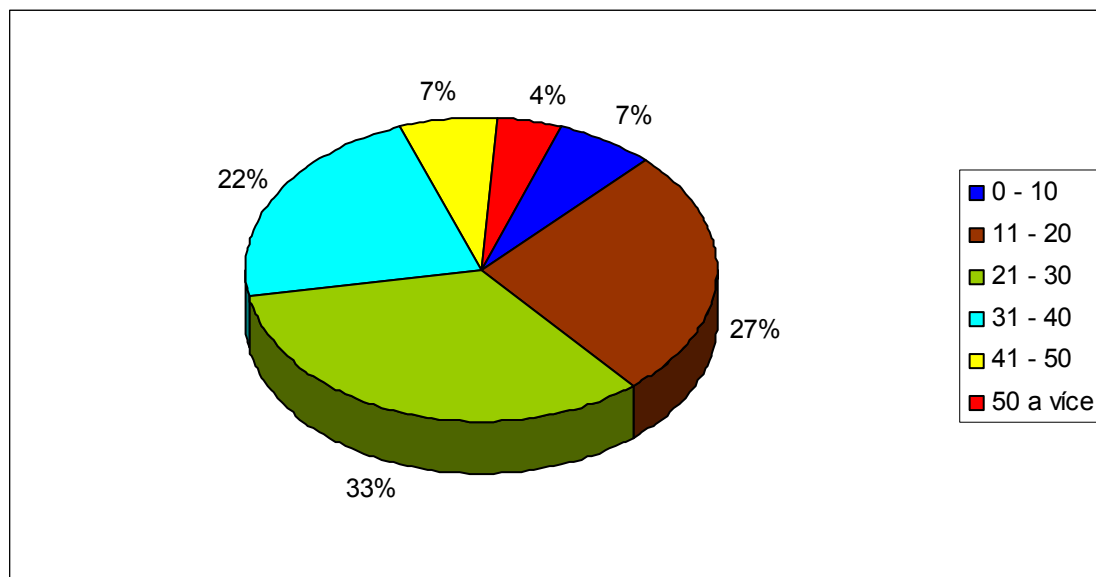
⁶⁸ DISMAN, M. Jak se vyrábí sociologická znalost, 2006

7 ANALÝZA A INTERPRETACE DAT

V následující části mé bakalářské práce graficky znázornuji výsledky dotazníkového šetření a provádím jejich rozbor.

Graf č. 1

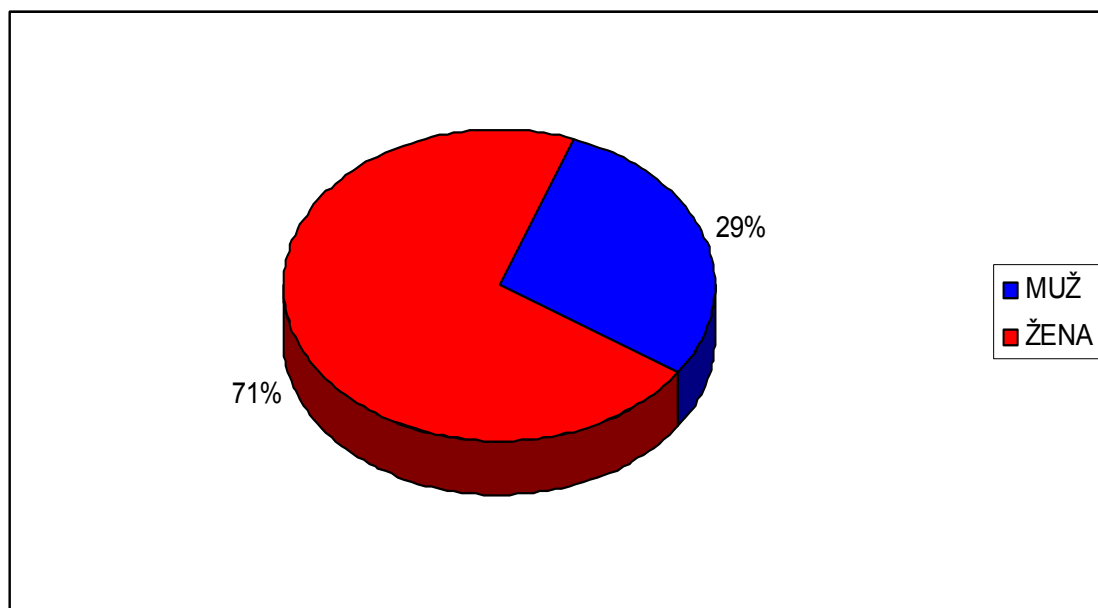
Otázka: Uved'te prosím Váš věk.

Z grafu číslo 1. je patrné, že největší zastoupení mají postižení ve věkové skupině 21-30 let, a to celých 33% a ve skupině 11-20 let a to 27%. Naproti tomu skupiny nejméně zastoupené ve výzkumu jsou handicapovaní ve věku do 10 let a nad 50 let, která zaujímají obě shodně 7% z celkového počtu uchazečů. Z dotázaných bylo 22% ve věku 31-40 let. Graf ukazuje, že většina z dotázaných handicapovaných jsou ve věku 11-40 let, což je dle statistického úřadu většinová část populace v naší společnosti. Tento fakt jistě ovlivňuje i skutečnost, že lidé v tomto věkovém rozmezí jsou nejvíce technicky gramotní s většími možnostmi přístupu k internetu a v neposlední řadě ochotní dotazníkového šetření se zúčastnit. Ve skupině dětí ve věku do 10 let byly dotazníky vyplněny jejich rodiči.

Graf č. 2

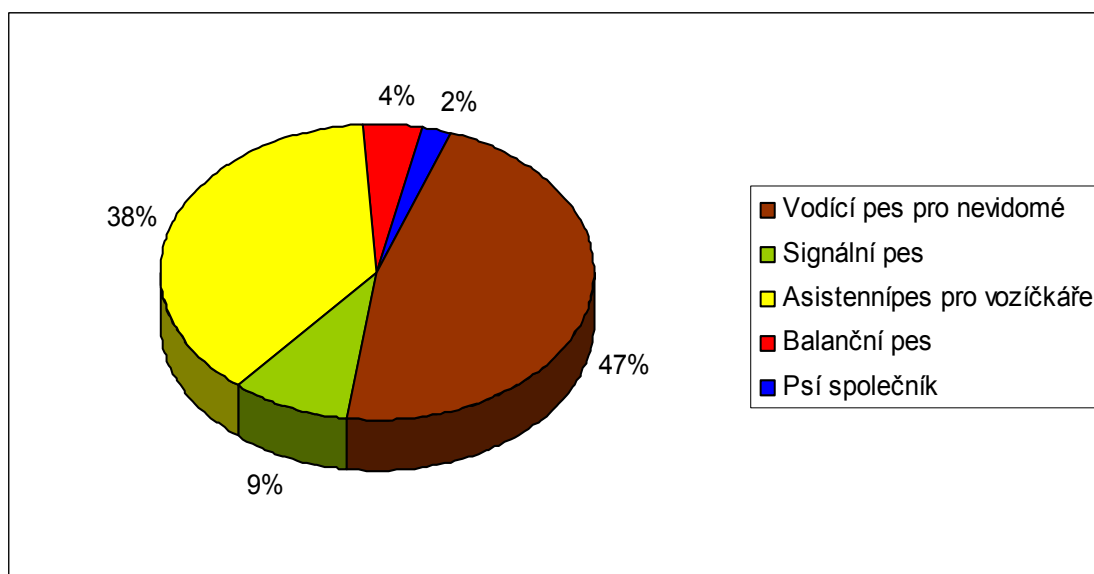
Otázka: Zaškrtněte prosím jste-li muž či žena.

Z celkového počtu dotazovaných bylo 13 mužů a 32 žen, což procentuelně znamená 29% zastoupení mužů a 71% zastoupení žen.

Graf č. 3

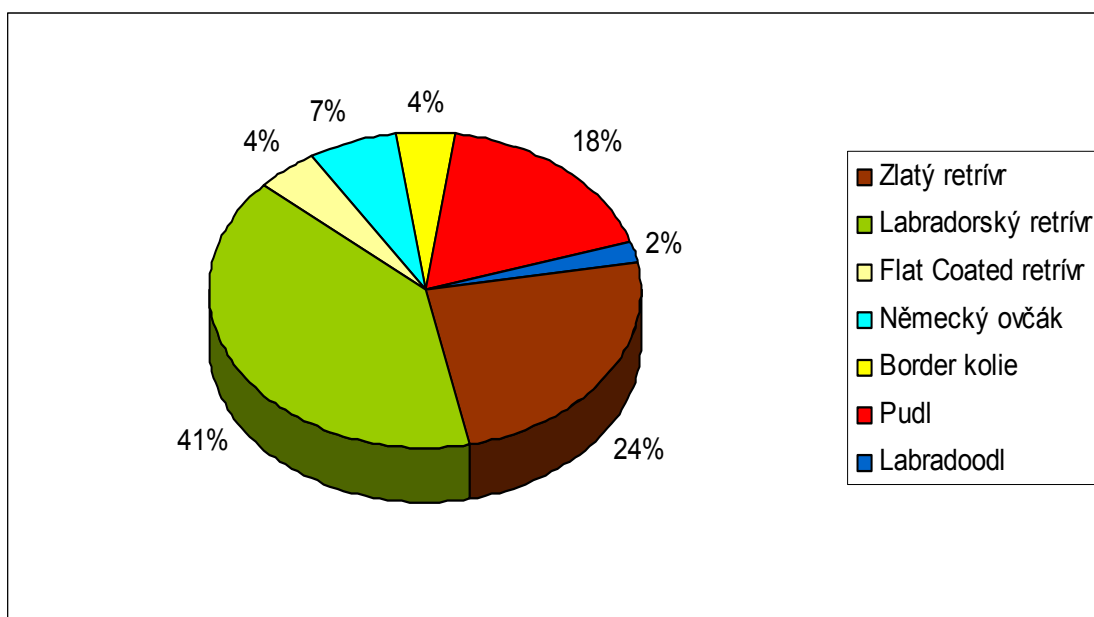
Otázka: Jaký druh asistenčního psa máte?

Graf č. 3 znázorňuje jaké je zastoupení různých druhů speciálně cvičených psů. V mém zkoumaném vzorku jsou nejvíce zastoupeni lidé nevidomí, kteří využívají vodící psy. Četnost dosahuje téměř 50%. Následují skupiny využívající asistenční psy pro vozíčkáře (38%), signální psy (9%), balanční psy (4%) a na posledním místě jsou lidé, kteří mají psiho společníka, kteří jsou zastoupeni 2 % v mém vzorku. Jak jsem již uvedl v teoretické části, největší skupinou postižených osob v naší republice jsou nevidomí, což je z grafu patrné. Skutečnost, že jsou nejvíce využíváni vodící psi, je jistě dáno i délkou existence výcviku takových psů u nás. Výcvik vodících psů pro nevidomé má u nás tradici delší jak 70. let. S výcvikem balančních a signálních psů se u nás začalo až v 80. letech 20. století, tudíž jejich zastoupení v populaci není tak vysoké.

Graf č. 4

Otázka: Jaké plemeno psa máte?

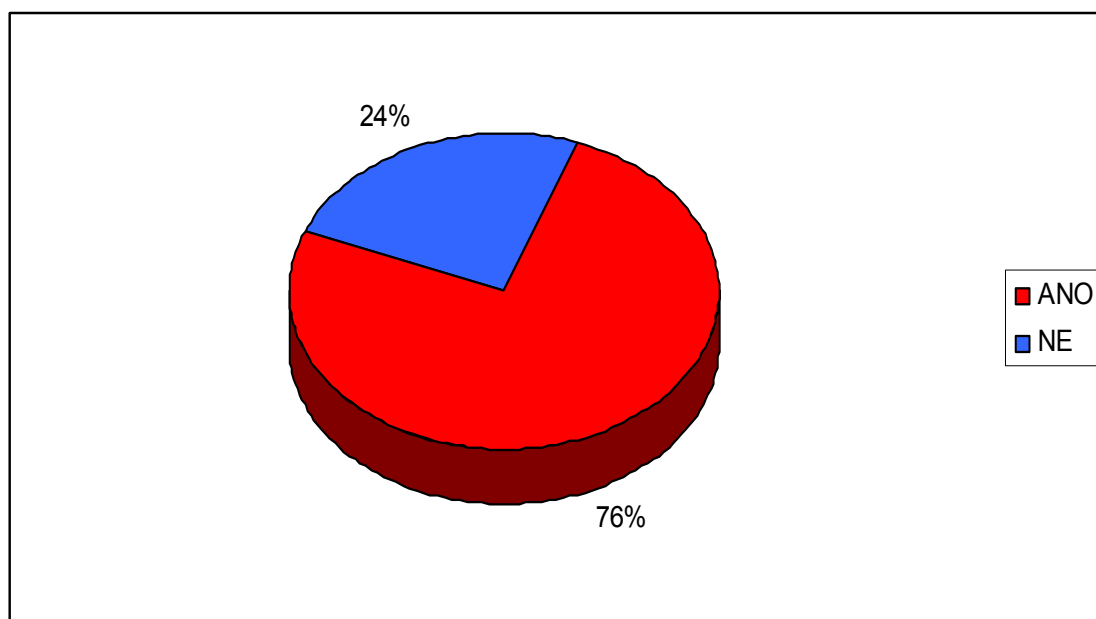

Graf číslo 4 ukazuje jaké je procentuální zastoupení jednotlivých ras, které využívají handicapovaní jako asistenční psy. Z grafu je patrné že retrívři pokrývají téměř 70% z celkového počtu psů. S 18% je třetí nejčastěji používané plemeno pudl. Do roku 1989 se u nás vyskytoval jako asistenční pes výhradně německý ovčák, kterého však po tomto roce začala plemena retrívřů rychle vytlačovat z výcvikových center a to díky jejich výborným povahovým vlastnostem a schopnostem. Během posledních dvaceti let došlo k velkému

nárastu počtu těchto psů i v běžném životě lidí. Můj výzkum jasně potvrzuje trend rozmanitého využití širokého spektra dovedností těchto plemen. Plemeno pudl je často využíváno pro druh své srsti, díky které je vhodný pro klienty s různými druhy alergií. V mém průzkumu se objevuje i plemeno labradoodle, která si postupně získává oblibu u nových klientů. Stejně jako pudl srst labradoodla je vhodná pro alergiky. Jelikož u handicapovaných dochází často ke kombinaci vad a alergie jsou jedny z nejčastěji se přidružujících postižení, je výcvik a využití těchto plemen naprosto nezbytné. Border kolie využívají jen 4% dotázaných, což je jistě dáno specifiky tohoto plemene. Border kolie není pes pro každého a je nezbytné mít na paměti, že toto plemeno vyžaduje každodenní pohyb a proto není možné ho tolik využívat jako asistenčního psa.

Graf č. 5

Otázka: Jedná se o Vašeho prvního asistenčního psa?

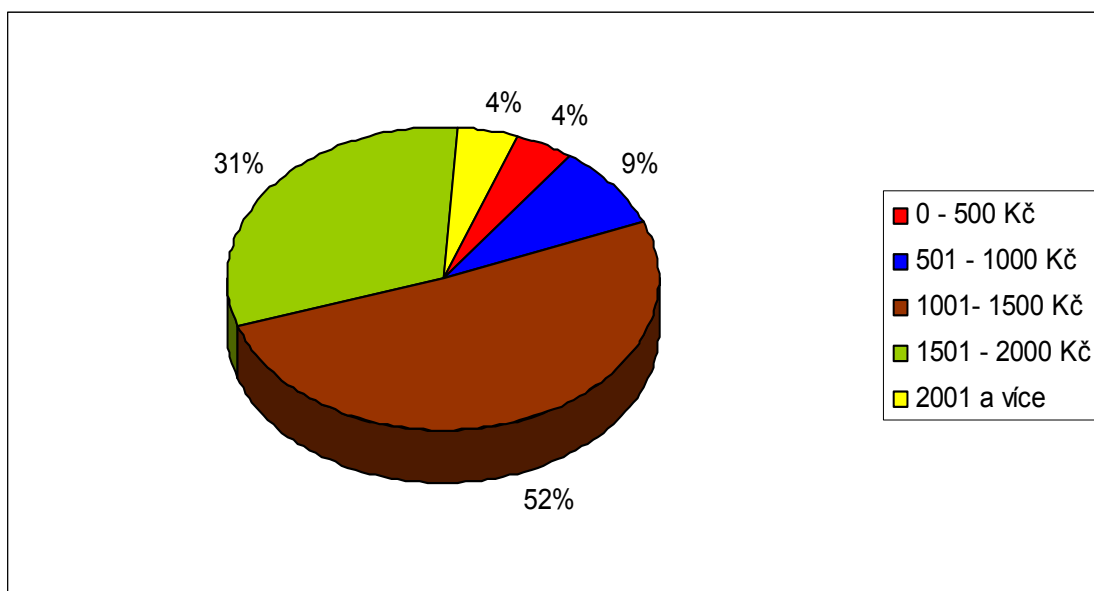

Další graf ukazuje, že více jak tři čtvrtiny dotazovaných (76%) mají svého prvního asistenčního psa. Pouze 24% účastníku průzkumu má druhého či dalšího psa. Získání asistenčního psa je poměrně dlouhodobý a náročný proces. Klient musí vyplnit dotazník se žádostí, společnost musí informace od klienta zpracovat a následně v týmu odborníků vyhodnotit, zda je opravdu pes pro dotyčného nezbytný. Následuje doba domluvy, mezi klientem a společností o konkrétních schopnostech a dovednostech

keré by měl pes mít – je to tzv. pes na míru. V případě, že vše proběhne jak má, následuje samotný výcvik psa, který může trvat i tři roky. Vzhledem ke všem těmto okolnostem, není lehké získat asistenčního psa. Graf jasně ukazuje, i když je složení mého výzkumného vzorku z 50% ve věku 20-40 let, že více jak tři čtvrtiny dotazovaných má svého prvního asistenčního psa. Domnívám se, že je to právě složitým procesem, kterým musí klient i jeho nový psí společník projít, než mohou být spolu a naplno využít možností, které svému novému pánovi pes do života přináší.

Graf č. 6

Otázka: Jaké jsou přibližně náklady na jeho měsíční provoz?

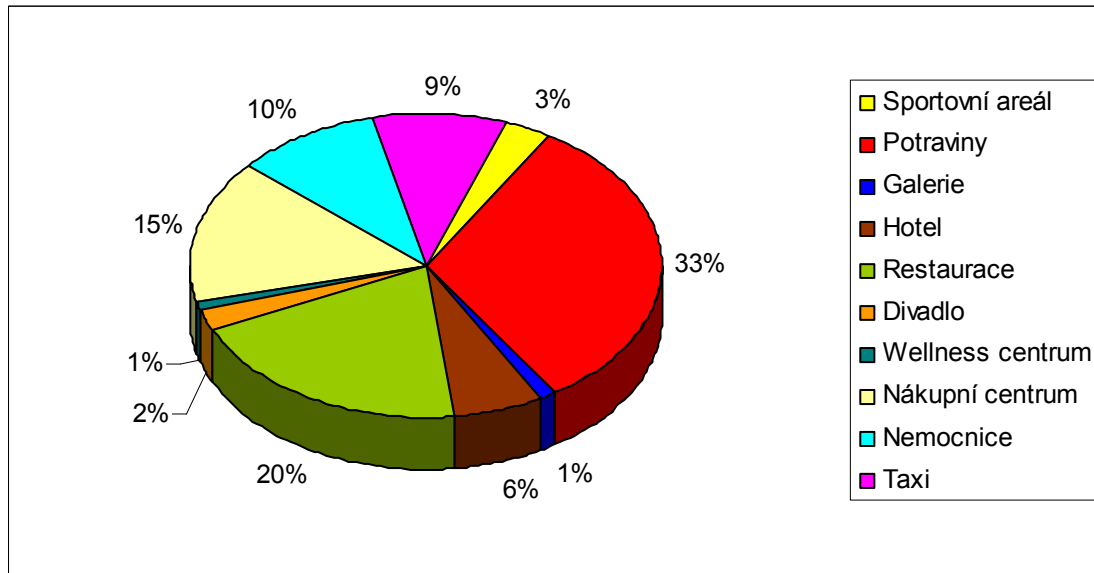

V otázce číslo 6: „Jaké jsou měsíční náklady na provoz asistenčního psa?“ odpověděla více než polovina respondentů (52%), že jejich měsíční náklady jsou v rozmezí jednoho tisíce až patnácti set korun. Z grafu je patrné, že přes 80% dotazovaných má náklady vyšší než jeden tisíc korun. Naproti tomu ani ne 20% vyčíslilo náklady na nižší než tisíc korun měsíčně. Vlastnictví psa není levná záležitost ani pro rodiny, ve kterých se jedinci s handicapem nevyskytují. Asistenční psi jsou svým klientům sice předáváni zdarma, ale jeho další provoz si klient musí hradit sám. Vzhledem k vlastnictví dvou retrívrů a zkušenostem z působení na psích cvičištích vím, jaké jsou náklady na psa při vyšší zátěži u velkých, středních a malých plemen. Tudíž vidím, že graf výše nákladů na psa kopíruje

graf plemen, které jsou využívány jako asistenční psi. Pracovní pes v takovém zatížení musí dostávat kvalitní krmivo a je i díky vyšší zátěži náchylnější na nejrůznější poranění a nemoci, které vyžadují větší veterinární péči. Z výše řečeného je patrné, že je rozdíl vlastnit německého ovčáka či labradora a vlastnit trpasličího pudla. Vzhledem k nelehké pracovní uplatnitelnosti handicapovaných je důležité, aby si každý zájemce o asistenčního psa uvědomil výši svých finančních možností. Pes je klientovi cvičený na míru a v případě, že vzhledem ke špatné finanční situaci si nemůžu dále psa dále ponechat, je pes prakticky znehodnocen. Tímto způsobem tak přijdou v niveč stovky hodin práce cvičitelů a nemalé finanční prostředky, které byly na výcvik asistenčního psa vynaloženy. Organizace provozující výcvik asistenčních psů nemají příliš možností, zjistit skutečnou finanční situaci klienta a musí spoléhat na jeho pomoc a „férový“ přístup.

Graf č. 7

Otázka: Setkal(a) jste se někdy s problémem neumožnění vstupu do některých budov či institucí se svým asistenčním psem?

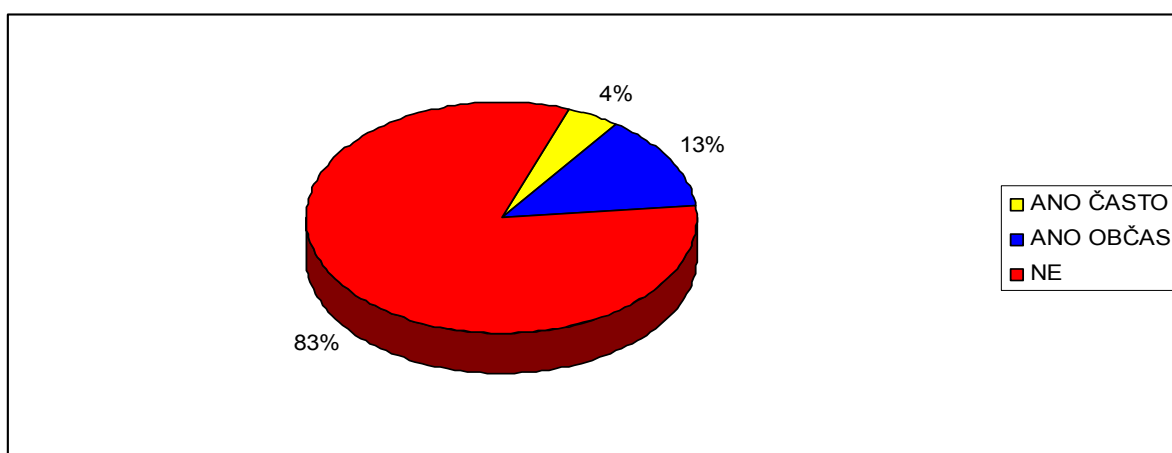

Otázka číslo 7 „Setkal(a) jste se někdy s problémem neumožnění vstupu do některých budov či institucí se svým asistenčním psem?“ byla v dotazníku co do rozsahu největší. Dotazovaní uvedli devět různých míst, kde se setkali s problémem při vstupu. Nejčastěji (33%) bylo uvedeno omezení při vstupu do obchodů s potravinami, dále restaurace (20%) a nákupního centra (15%). Ostatní uvedená místa nepřesáhla v dotazníku 10%. Z průzkumu jasně vyplývá, že největším problémem lidí využívajících některý z druhů

asistenčních psů není agresivita či neposlušnost, ale omezení přístupu a možnosti volného pohybu se svým psím pomocníkem. Klienti se setkávají nejčastěji s nepochopením při vstupu do míst, kde jsou prodávány potraviny, ať už v podobě restaurací nebo přímo prodejních míst. Přitom mnoho klientů využívajících asistenční psy pro vozíčkáře nezbytně potřebuje pomoci právě při nákupu základních potravin, pro které jsou jejich pomocníci speciálně vycvičeni a dokáží svým pánům podávat nejrůznější věci, ať už jde o jednotlivé potraviny či například peněženku u pokladny. Nemalá část dotázaných se setkala s problémem neumožnění vstupu se psem do taxi či do hotelových prostor. Vzhledem ke komerčnosti taxislužeb u nás, by se majitelé, provozovatelé i řidiči měli zamyslet nad odmítnutím člověka s asistenčním psem, který jistě nutně potřebuje využití jejich služeb a vcítit se do jejich pozice. Jak jsem již uvedl v teoretické části, handicapovaní občané v naší republice zaujímají 10% z celkové populace. Většina z těchto osob využívá ozdravných pobytů, lázní či jiných forem ubytování pro léčebné účely. I zde se však neobejdou bez svého asistenčního psa, tím spíše že se jedná cizí a neznámé prostředí. Problém je v současné české legislativě, která kromě vodících psů pro nevidomé neuznává psům zvláštní postavení a považuje je pouze za kompenzační pomůcku.

Graf č. 8

Otázka: Setkal(a) jste se s agresivitou svého psa vůči jiným psům?

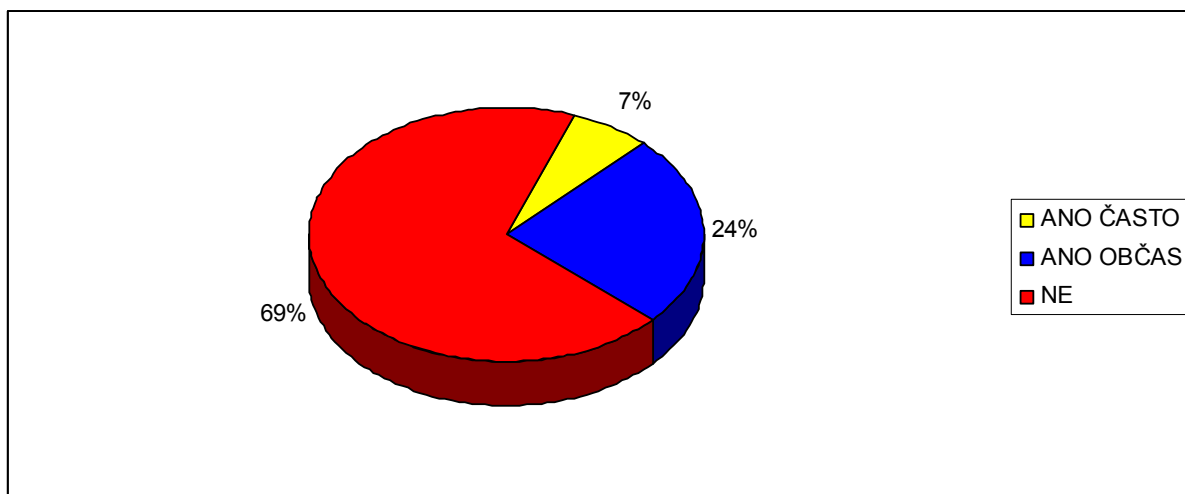

S agresivitou u svého asistenčního psa se setkala 17% z dotazovaných. Z toho 4% uvedly že častěji a 13% že občas. Drtivá většina dotázaných (83%) uvedla, že se s agresivitou

u svého psa nesetkala. Jak bylo uvedeno u grafu číslo 8, agresivita není hlavním problémem se kterým se handicapovaní potýkají. V mém průzkumu se s agresivitou svého psa setkala 7 dotázaných, což není jistě zanedbatelné číslo. Agresivita je velice nežádoucí jev u psů, jež vlastní občasně bez postižení natož, pro člověka nevidomého či upoutaného na invalidní vozík. Naši handicapovaní spoluobčané jsou často na pomoci psa přímo závislí. Pes je jich očima nebo rukama, v některých případech i obojím a pokud jejich pomocník projevuje i sebemenší náznak konfliktu s jinými psy, může v těchto případech být ohroženo jejich zdraví v horším případě i život. Nemají prostředky jak svého psa v takových situacích zvládat, a proto je nesmírně důležité, aby v této oblasti udělaly společnosti, které se výcvikem zabývají maximum pro to, aby nežádoucímu chování předešly. Je důležité, aby výběr štěněte byl opravdu pečlivý a aby v něm byli eliminováni všichni ať už méně či více dominantní jedinci s výjimečně klidnou a nekonfliktní povahou. I přes tisíciletou domestikaci zůstává pes pořád zvířetem se všemi svými instinkty a pudy a i sebelepší výběr štěněte a jeho následný výcvik nemůže stoprocentně zaručit, že k nějakému drobnému konfliktu nedojde. Cílem je tomu však v co největší míře předcházet a podle mého výzkumu se to současným společnostem daří.

Graf č. 9

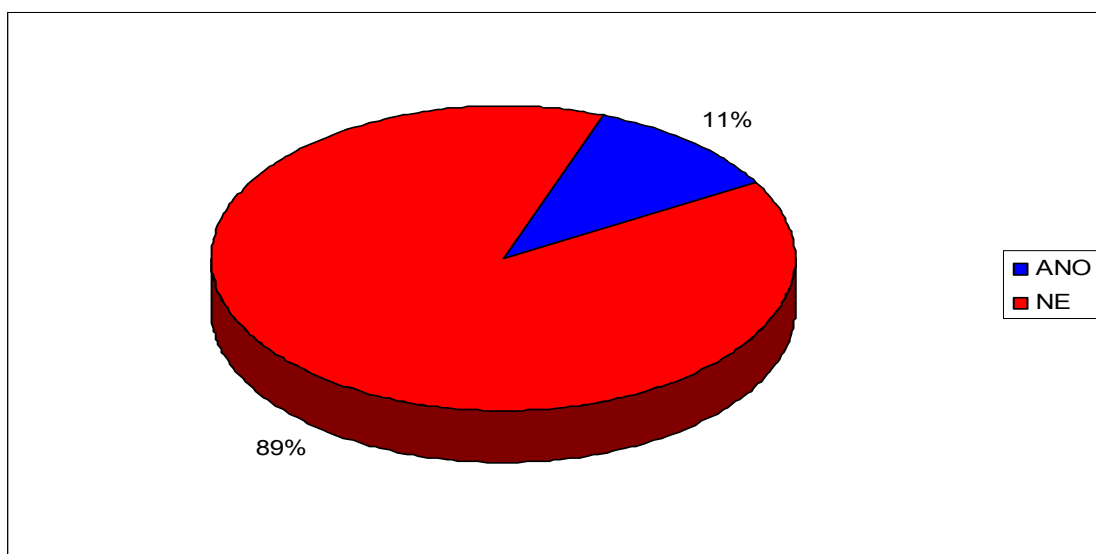
Otázka: Odmítá Váš pes poslušnost?

U otázky na poslušnost nebyly odpovědi tak jednoznačné jako u předchozí otázky, ale i tak 69% dotázaných řeklo, že se s problémy s poslušností u svého psa nesetkalo. Občasné odmítnutí poslušnosti registruje u svého psa 24% klientů a časté 7%.

Graf č. 10

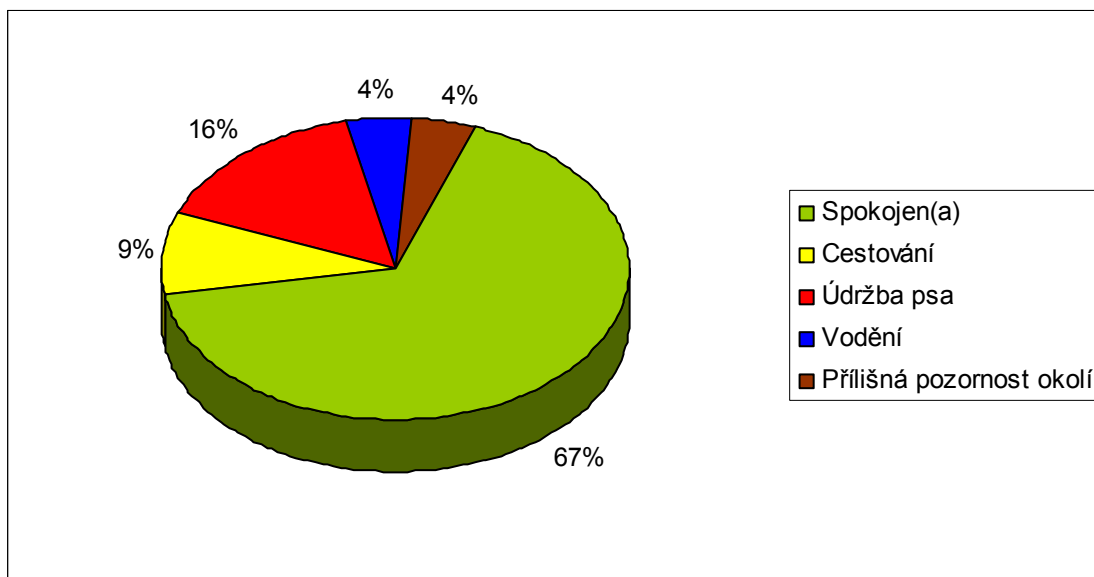
Otázka: Dostal(a) jste se někdy díky svému asistenčnímu psovi do nebezpečné situace?

Na otázku číslo 10: „Dostal(a) jste se někdy díky svému asistenčnímu psovi do nebezpečné situace?“ odpovědělo pouhých 5 tázaných kladně, což činí 11% z celkového počtu. 89% dotazovaných zaznamenalo zápornou odpověď na tuto otázku. Tato otázka navazuje na dvě předchozí. Do nebezpečné situace se člověk s asistenčním psem může dostat právě díky jeho neposlušnosti či agresivitě vůči jinému psovi nebo zvířeti. Jak je z průzkumu patrné, klienti se nepotýkají s těmito problémy ve velké míře, a tudíž ani nebezpečné situace nejsou časté.

Graf č. 11

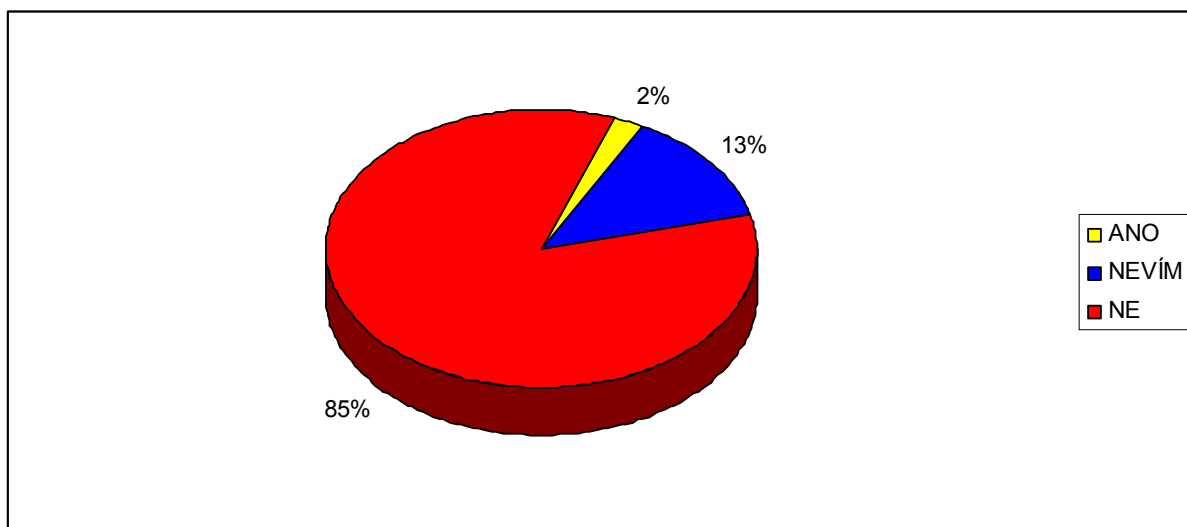
Otázka: Uved'te oblasti ve kterých nejste se psem spokojeni.

V následujícím grafu je vidět, že většina dotázaných (67%) nenachází žádné oblasti v kterých by byli se svým asistenčním psem nespokojeni. Nespokojenost s údržbou psa uvádí 16% respondentů. Problémy s cestováním uvádí 9% tázaných a po 4% se vyjadřuje k nespokojenosti s voděním psa a jeho přílišnou pozorností okolí, kterou přitahuje. Tento graf ukazuje oblasti běžného soužití psa, které mohou činit jeho handicapovaným majitelům problémy. Většina plemen využívajících se pro účely asistenčních psů není náročná na údržbu, ale i tak může představovat problém pro osoby na invalidním vozíku či osoby nevidomé. Cestování je pro každé zvíře stresující a není tomu jinak u asistenčních psů. Zvířata obecně špatně snáší cestu v autě, ovšem toto je problém, který řeší i lidé bez handicapu. V průzkumu se ukázalo, že 4% procenta dotázaných není spokojeno při voděním svým psem. Může se stát, že díky špatnému vedení se handicapovaný může dostat do nebezpečné situace ať už se jedná o vstup do vozovky či jiné situace. Dva dotázaní uvedli, že nejsou spokojeni s pozorností ostatních lidí, kterou jejich pes přitahuje (například lidí z řad sociálně slabších, konkrétně lidí bez domova).

Graf č. 12

Otázka: Myslíte si, že by Váš život bez asistenčního psa byl stejně kvalitní?

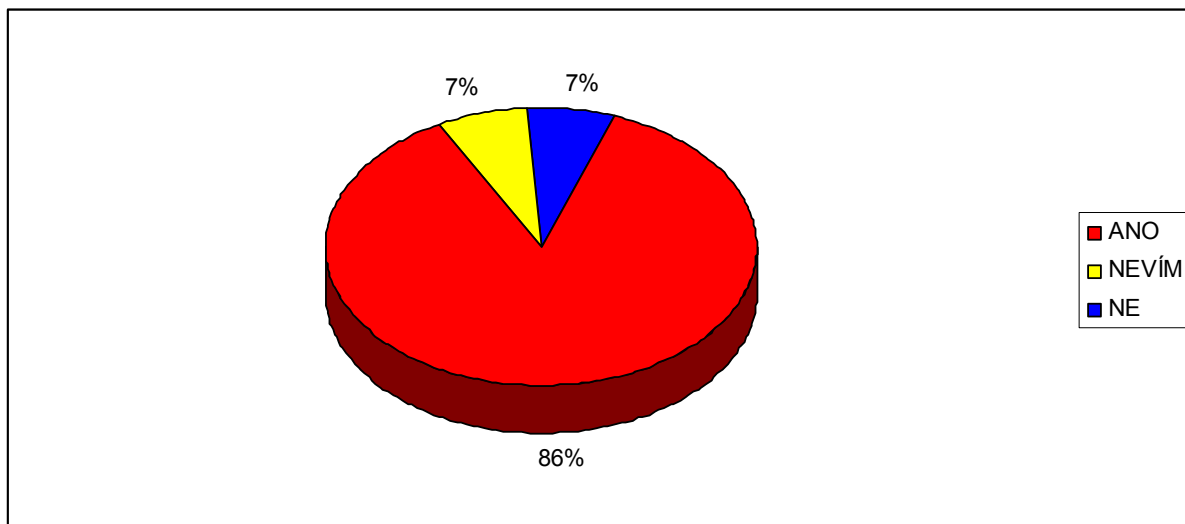

V dalším grafu vidíme, že 85% tázaných si myslí, že by jejich život bez asistenčního psa nebyl tak kvalitní jako s ním. 15% účastníků dotazníku neví a jen 2% se domnívají, že by se kvalita jejich života se nezměnila.

Zvláštní situace nastala u mé otázky číslo 12. která zněla: O Vašem psovi byste nejspíše řekli, že je Váš: DOBRÝ SPOLEČNÍK – PŘÍTEL A POMOCNÍK – NEZBYTNÝ ASISTENT – STAROST NAVÍC, kde měli dotazovaní následně vybrat jen jednu z možností. Většina z dotazovaných nebyla však schopna označit pouze jednu odpověď. Většina z tázaných označila dvě a více odpovědí a více jak polovina všechny. Tato otázka jasně ukazuje, kolik funkcí plní pro handicapované jejich psí pomocník a v kolika různých oblastech dokáže svým majitelům pomáhat.

Graf č. 13

Otázka: Až doslouží Váš současný pes, chtěl(a) byste si pořídit nového?

Pouhých 14% z osob které vyplnily dotazník neví nebo si do budoucna nechce pořídit dalšího asistenčního psa. Celých 86% by v případě, že mu současný asistenční pes doslouží, žádalo o nového.

ZÁVĚR

Život handicapovaných lidí není jednoduchý a společnost se snaží různými prostředky jejich nelehkou životní situaci ulehčit. Historie výcviku asistenčních psů je stará více než 100 let a za tu dobu udělali lidé věnující se tomuto oboru pro handicapované spoluobčany velké množství práce. Výcvik asistenčního psa však není levná záležitost. Vzhledem k tomu, že stát finančně výcvik asistenčních psů nepodporuje, potýká se většina společností s problémem financování. Téměř všechny organizace zabývající se výcvikem asistenčních psů jsou neziskové příspěvkové společnosti, závislé na příspěvcích, darech, darovacích sms atd. V bakalářské práci Asistenční pes jako forma sociální pomoci, jsem se na základě vlastní zkušenosti pokusil prostřednictvím výzkumu zjistit, jaká je spokojenost majitelů asistenčních psů a zda je skutečně nezbytným pomocníkem svých majitelů.

Z praktické části mé bakalářské práce jasně vyplývá, že majitelé asistenčních psů jsou až na drobné výjimky se svými psími společníky velice spokojeni. I přes drobné nedorozumění či problémy si většina klientů nedokáže život bez svého psího pomocníka představit. V mém výzkumu je to vidět zejména když dotazovaní nejsou schopni zařadit svého asistenčního psa do jedné z nabízených kategorií při odpovědi na otázku co pro ně pes představuje. Ukazuje to, jak široké uplatnění a pomoc pro své pány tyto psi představují a jak jsou na nich fyzicky i citově závislí. Že by život bez jejich psích pomocníků nebyl pro handicapované plnohodnotný dokazuje i fakt, že naprostá většina z nich plánuje pořízení dalšího psího pomocníka, až ten jejich současný nebude moci svoji službu vykonávat. Celý můj výzkum vyvrátil moji původní domněnku, že se s přibývajícím časem a množstvím asistenčních psů jejich kvalita zhoršuje a že moje současná zkušenost je dána setkáním se s hrstkou jedinců, kteří vrhají na tyto nezbytné sociální služby špatné světlo.

Lze jen doufat a věřit, že i stát se začlení do snahy pomáhat našim postiženým spoluobčanům a nesmírně těžká a náročná práce lidí, kteří se jí již věnují tak bude nabývat nových obzorů a možností. Dále potom změna legislativy v oblasti omezení pohybu asistenčních psů by přinesla jistě spoustu výhod a ulehčení handicapovaným na jejich tolik ztížené cestě životem.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

KNÍŽNÍ ZDROJE

AMBLER, Z., 2004. Neurologie pro studenty lékařské fakulty. Praha: Karolinum. 1. vyd. ISBN 80-246-0894-4

DISMAN, M., 2007. Jak se vyrábí sociologická znalost. Praha: Karolinum, ISBN 80-246-0139-7

EDELSBERGER, L., KÁBELE, F., et al., 1978. Defektologický slovník. Praha: SPN

GALAJDOVÁ, L., 1999. Pes lékařem lidské duše aneb Canisterapie. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, ISBN 80-7169-789-3

GALETOVÁ, Z., Problematika asistenčních psů v ČR. 1. vyd. Praha: VÚPSV, ISBN 978-80-7416-015-8

HEDNL, J., 2005. Kvalitativní výzkum. Praha: Portál, ISBN80-7367-040-2

HENDL, J., Přehled statistických metod spracování dat. 1. vyd. Praha: Portál, ISBN80-7178-820-1

JAKOBOVÁ, A., 2011. Komplexní péče o děti s tělesným postižením a kombinovaným postižením. 2. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, ISBN 978-80-7368-945-2

KRAUS, J., 2005. Dětská mozková obrna. Praha: Grada, ISBN 80-2471-018-8

KRAUS, J., ŠANDERA, O., 1975. Tělesně postižené dítě. Praha: SPN

KVĚTOŇOVÁ - ŠVECOVÁ, L., 2000. Oftalmopedie. Brno: Paido, ISBN80-85931-84-2

LACINOVÁ, J., 2007. Historický vývoj zooterapie a její současný stav. České Budějovice: DONA, ISBN 978-80-7322-109-6

LANGER, J., 2005. Surdopedie. Olomouc: Univerzita Palackého, ISBN 80-244-1084-2

LUDÍKOVÁ, L., 2005. Kombinované vady. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, ISBN 80-244-1154-7

LUDÍKOVÁ, L., 2004. Tyflopédie předškolního věku. Olomouc : VUP, ISBN 80-224-0955-0

MACHOVÁ, J., 2002. Biologie člověka pro učitele. 1. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 80-7184-867-0

- NERADŽIČ, Z., 2006. Animoterapie, aneb, Jak nás zvířata umí léčit. Praha: Albatros, ISBN 80-00-01809-8
- NOVOSAD, L., 2000. Základy speciálního poradenství: struktura a formy poradenské pomoci lidem se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. 1. vyd. Praha: Portál
- ODENDAAL, J., 2007. Zvířata a naše mentální zdraví. Praha: Brázda, ISBN 978-80-209-0356-3
- OPATŘILOVÁ, D., 2005. Metody práce u jedinců s těžkým postižením a více vadami. 1. vyd. Brno: MU, ISBN 80-210-3819-5
- PIPEKOVÁ, J. a kol., 1998. Kapitoly ze speciální pedagogiky. Brno: Paido, ISBN 80-85931-65-6
- RENOTIEORVÁ, M., 2002. Somatopedické minimum. Olomouc: Univerzita Palackého, ISBN 80-244-0532-6
- RENOTIEROVÁ, M. a kol., 2004. Speciální pedagogika. Olomouc : UP, ISBN 80-244-0873-2
- SOVÁK, M. a kol., 1978. Defektologický slovník. Praha: SNP, č. 0-73-13/1
- ŠTECH, S., 1997. Psychologie handicapu. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita, ISBN 80-7083-208-8
- ŠVARCOVÁ, I., 2000. Mentální retardace. 1. vyd. Praha: Portál, ISBN 80-7178-506-7
- SVRŠEK, J., Pomocné tlapky, o.p.s. interní zdroje
- VÁGNEROVÁ, M., 2004. Psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál, ISBN 80-7178-802-3
- VAŠEK, Š., 1999. Speciálna pedagogika. Terminologický a výkladový slovník. Bratislava: SPN
- VÍTKOVÁ, M., 1998. Paradigma somatopedie. Brno: Masarykova univerzita, ISBN 80-210-1953-0
- VOTAVA, J., 2003. Ucelená rehabilitace osob se zdravotním postižením. 1. vyd. Praha: Karolinum, ISBN 80-246-0708-5

VYSOKAJOVÁ, M., 2000. Hospodářská, sociální, kulturní práva a zdravotně postižení. Praha: Karolinum, ISBN80-246-0057-9

ČASOPISY

Výchova štěnat a dorostu 2. Svět psů 2/2008. Praha: Minerva CZ, s. 70 – 71. ISSN 1211-2976

Historie výcviku vodících psů. Svět psů 11/2007. Praha: Minerva CZ, s. 60 – 61. ISSN 1211-2976

INTERNETOVÉ ZDROJE

<http://asistencnipsi.webnode.cz> [29.12.2013]

<http://www.pestraspolcnost.cz/index.php/psi-pomocnici/vodici-psi> [29.12.2013]

<http://amputacedk.webnode.cz/> [7.2.2014]

http://www.pestraspolcnost.cz/ke_stazeni/zkusebni_rad.pdf [14.3.2014]

<http://www.autismus.cz/> [14.3.2014]

<http://zlaty-retriever.blog.cz/rubrika/o-plemeni> [21.2.2014]

<http://www.pesprotebe.com/labradorsky-retrivr,55.html> [21.2.2014]

<http://www.flat-coated-retriever.cz/flat-coated-retriever/> [21.2.2014]

<http://www.helppes.cz/psi-pomocnici/vhodna-plemena-pro-vycvik/> [21.2.2014]

<http://www.muji-pes.cz/plemena/belgicky-ovcak-17.html> [21.2.2014]

<http://www.celysvet.cz/pudl.php> [21.2.2014]

<http://retriver.cz/zajimavosti/labradoodle/labradoodle.htm> [21.2.2014]

<http://www.pesprotebe.com/border-kolie,50.html> [21.2.2014]

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: VĚK DOTAZOVANÝCH

Graf č. 2: POHLAVÍ DOTAZOVANÝCH

Graf č. 3: DRUH ASISTENČNÍHO PSA

Graf č. 4: PLEMENO ASISTENČNÍHO PSA

Graf č. 5: PRVNÍ ČI DRUHÝ ASISTENČNÍ PES

Graf č. 6: NÁKLADY NA PROVOZ ASISTENČNÍHO PSA

Graf č. 7: NEUMOŽNĚNÍ VSTUPU DO BUDOV

Graf č. 8: AGRESIVITA ASISTENČNÍHO PSA

Graf č. 9: POSLUŠNOST ASISTENČNÍHO PSA

Graf č. 10: NEBEZPEČNÁ SITUACE DÍKY ASISTENČNÍMU PSOVI

Graf č. 11: OBLASTI NESPOKOJENOSTI S ASISTENČNÍM PSEM

Graf č. 12: KVALITA ŽIVOTA BEZ ASISTENČNÍHO PSA

Graf č. 13: POŘÍZENÍ NOVÉHO ASISTENČNÍHO PSA

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 Dotazník

Příloha č. 2 Formulář žádosti o asistenčního psa

PŘÍLOHA Č. 1: DOTAZNÍK

Dotazník je anonymní a jeho data budou použita pouze pro účely mé bakalářské práce.

Asistenčním psem jsou myšleny všechny druhy psích pomocníků (vodící pes, pes pro vozíčkáře, balanční pes, signální atd.)

Předem děkuji všem kteří byli ochotni dotazník vyplnit za pomoc a čas.

1. Uveďte prosím Váš věk.

2. Zaškrtněte prosím jste-li muž či žena.

MUŽ ŽENA

3. Jaký druh asistenčního psa máte?

4. Jaké plemeno psa máte?

5. Jedná se o Vašeho prvního asistenčního psa? Zaškrtněte, prosím:

ANO NE

6. Jaké jsou přibližně náklady na jeho měsíční provoz?

0-500

501-1000

1001-1500

1501-2000

2001 a více

7. Setkal(a) jste se někdy s problémem neumožnění vstupu do některých budov či institucí se svým asistenčním psem, pokud ano kde?

8. Setkal(a) jste se s agresivitou svého psa vůči jiným psům? Zaškrtněte prosím jednu možnost:

ANO ČASTO OBČAS ANO NE

9. Odmítá Váš pes poslušnost?

ANO ČASTO OBČAS ANO NE

10. Dostal(a) jste se někdy díky svému asistenčnímu psovi do nebezpečné situace?

ANO NE

11. Uveďte oblasti ve kterých nejste se psem spokojeni.

12. O Vašem psovi byste nejspíše řekli (zaškrtněte jednu z možností), že je Váš:

DOBŘÍ SPOLEČNÍK PŘÍTEL A POMOCNÍK

NEZBYTNÝ ASISTENT STAROST NAVÍC

13. Myslíte si, že by Váš život bez asistenčního psa byl stejně kvalitní?

ANO NEVÍM NE

14. Až doslouží Váš současný pes, chtěl(a) byste si pořídit nového? Zaškrtněte jednu z možností:

ANO NEVÍM NE

PŘÍLOHA Č. 2: FORMULÁŘ ŽÁDOSTI O ASISTENČNÍHO PSA

HELPPES - Centrum výcviku psů pro postižené o.p.s.

Hvozdnice 147, 252 05 Hvozdnice

telefon: 603 769 864

e-mail: info@helppes.cz

www.helppes.cz

**Žádost o asistenčního / balančního/ vodícího / signálního /
terapeutického psa**

/ nehodící se škrtněte /

Prosíme, vyplňujte čitelně

Všechny Vaše osobní údaje budou zpracovávány v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů a budou k dispozici pouze pracovníkům, vázaným mlčenlivostí. Helppes je registrován Úřadem pro ochranu osobních údajů pod číslem registrace: 00025212

1. Osobní základní údaje žadatelePohlaví (*muž / žena*)

Jméno: Příjmení:

Datum narození: č. OP:

Jsem / nejsem držitelem průkazu – TP, ZTP, ZTP/P

Stupeň závislosti dle ZSS:.....číslo pr.:.....

Trvalé bydliště:

město/obec.....Ulice/číslo.....PSČ.....

Telefon:.....

Mobil:.....

E-mail:.....

Kontaktní adresa / přechodné bydliště: (uveďte pouze v případě, že není shodná s adresou trvalého bydliště)

.....

Zákonný zástupce: ANO / NE

Jméno:

Příjmení:

č. OP:.....

Adresa (uveďte pouze v případě, že není shodná s adresou trvalého bydliště)

.....

Telefon:.....

Mobil:.....

E-mail:.....

Vztah k žadateli:.....

O organizaci Helpes jsem se dozvěděl/a: (vhodné, prosíme, zaškrtněte a případně upřesněte)

pomocí médií – internet, TV, rozhlas / od známých / při veřejné prezentaci organizace Helpes /
ve speciálním zařízení, které navštěvuji /

jinak.....

2. Základní údaje o zdravotním postižení žadatele

Jaké je Vaše hlavní postižení?

Jsem: (vhodné, prosíme, zaškrtněte a případně upřesněte)

tělesně postižený (*berle, hole, apod.*) / **vozičkář** / **zrakově postižený** / **sluchově postižený**

.....

jiné onemocnění - epilepsie, narkolepsie, diabetes, kardio, latentní tetanie, jiné
specifikujte.....

kombinované postižení – specifikujte

Mé zdravotní postižení je způsobeno:

vrozené / úrazem / nemocí (prosíme specifikujte)

.....

Máte nějaká další postižení? ano / ne (prosíme popište)

.....

3. Pes o kterého žádáte

Vaším přáním by byl pes –

plemeno: **pohlaví:** **barva:**

Má představa o tom, kde bude můj psí pomocník bydlet:

v bytě na zahradě ve psí boudě v kotci - s výběhem - bez výběhu

jinak – popište jak.....

Požadavky na speciální výcvik psího pomocníka: (uveďte Vaši představu o tom, jak by Vám měl pes pomáhat)

.....

.....

Pokud máte zájem o přijetí vlastního psa do výcviku, prosíme uveďte:

plemeno: **pohlaví:** **barva:** **datum narození:**

Ve chvíli, kdy obdržíme tuto Vaši žádost zpět, oznámíme Vám, že Vaši žádost jsme přijali a dohodneme se s Vámi dále na individuálním postupu Vaší žádosti - budete pozván/a na osobní pohovor s našimi odbornými pracovníky (v obzvláště odůvodněných a závažných případech lze sjednat návštěvu našich pracovníků u Vás doma), kteří s Vámi proberou Vaše konkrétní potřeby a požadavky na přípravu psa, vysvětlí Vám, co bude příchod psího pomocníka znamenat pro Vás a Vaši rodinu, v čem Vám může být pes nápomocen, které úkony pes zvládnout může a které zvládnout nemůže apod. Bude s Vámi sepsána smlouva o poskytování sociální služby a detailní dotazník, ze kterého se již lépe dozvíme, jaký je rozsah Vašeho postižení, jaký je Váš životní styl a prostředí, ve kterém se pohybujete apod. tak, abychom již měli představu, jakého pejska vybrat a jak ho připravovat, aby odpovídal Vaším konkrétním potřebám a požadavkům. Pokud bude Vaše objednávka přijata a bude s Vámi sepsána smlouva o poskytování soc. služby, bude pro Vás vybrán vhodný pes, pak budete mít možnost být v pravidelném kontaktu s našimi pracovníky, kteří s Vámi budou dále probírat všechny detaily, aby pejsek byl připravován přesně dle Vašich konkrétních potřeb, a budete mít možnost se informovat o průběhu jeho výcviku. Smlouva o poskytování soc. služby s Vámi bude sepsána po dodání lékařské zprávy o Vašem zdravotním stavu (postižení) a doporučení pro pořízení asistenčního psa, vystavené Vaším ošetřujícím lékařem (příp. fyzioterapeutem).

Zatímco se pejsek bude připravovat na „službu“ pro Vás, také Vám pomůžeme a budeme Vás připravovat na příchod Vašeho psího pomocníka. Naučíme Vás jak o psa pečovat, jaká jsou Vaše práva a povinnosti jako budoucího majitele psího pomocníka a naučíme Vás i povelovou metodiku tak, aby pro Vás mohl pes vykonávat vše potřebné, co se během výcviku naučil. V průběhu výcviku můžete Vašeho budoucího psího pomocníka také navštěvovat a seznámit se s ním. Jednoho dne obdržíte telefonát, že Váš nový psí pomocník úspěšně složil danou zkoušku/zkoušky a má „sbaleno“ na cestu do svého nového domova – k Vám. Pak nastává nejdůležitější a nejnáročnější období pro Vás i Vašeho

nového psiho pomocníka – období secvičování a sžívání. Na cestě k tomu, aby se z Vás a Vašeho psiho pomocníka stal dokonale fungující tým, Vás povedou naši zkušení trenéři a pracovníci v sociálních službách. Období secvičování úspěšně zakončíte složením Testu chování psa na veřejnosti. A pak už Vás čeká slavnostní předání certifikátu – promoce, kde se budete mít příležitost setkat s mnoha dalšími majiteli psích pomocníků, trenéry a celým týmem Helppes, sponzory, dárci a sympatizanty – zkrátka všemi, bez kterých by jste Vašeho psiho pomocníka nemohl/a získat a Vašeho pejska Vám symbolicky předá patron Vaší dvojice – někdo z řad našich čestných členů či dalších VIP osobností. Tím se zařadíte do naší veliké Helppsí rodiny a čeká nás mnoho společných let, plných následných služeb, poradenství, zpětných vazeb pro nás a radosti z toho, jak Vám pejsek pomáhá na cestě k soběstačnosti. V případě žádosti o zařazení do výcviku Vašeho vlastního psa, musí pes splňovat vhodný věk a musí být vhodného konstitučního typu pro daný výcvik. Pro zařazení do výcviku musí pejsek dále úspěšně projít všemi zdravotními a povahovými testy.

V:..... Dne:.....

Podpis žadatele / zákonného zástupce (nehodící se škrtněte)

.....

Žádost byla obdržena a přijata dne:.....

Razítko a podpis pracovníka Helppes:.....